

Gradnja po letu 1960 (Desni breg občine)

Otoče // Podnart // Ovsiše // Kropa // Lipnica // Kamna Gorica // Dobrave // Lancovo

Iskra Otoče

Obrat kranjske »Iskre« v Otočah že dobiva prve oblike. Zvedeli pa smo, da bodo v novem obratu začeli proizvodnjo že konce tega leta ali takoj v pričetku prihodnjega leta.

Vir: Glas Gorenjske, 15. 6. 1960

Zaključna dela pri gradnji Iskre v Otočah, 1961

Vir: Foto kino klub Alpa Radovljica

Iskra Otoče, 1961
Vir: Foto kino klub Alpa Radovljica

Iskra Otoče, 1961
Vir: Foto kino klub Alpa Radovljica

Montažna dvorana tovarne merilnih instrumentov Iskra Otoče
Vir: Foto kino klub Alpa Radovljica

Deseta samostojna tovarna industrije »Iskra«. Preteklo soboto je bila v Otočah večja slovesnost – osamosvojila se je tamkajšnja tovarna električnih merilnih instrumentov, ki je do takrat poslovala kot ekonomska enota kranjske tovarne »Iskra«. Po osamosvojitvi pa je tovarna v Otočah prešla kot nova proizvodnja enota na samostojni obračun in s tem postala deseta samostojna tovarna industrija »Iskra«. Začetek tovarne sega v leto 1961, s poizkusno proizvodnjo pa so začeli šele pred enim letom po ureditvi nekdanjega majhnega tekstilnega obrata. Stroje so pripeljali iz matičnega podjetja v Kranju, v tovarni pa je sedaj zaposlenih okoli 220 v večini mladih delavcev. Mlad delovni kolektiv Otočanov in tamkajšnjih okoličanov proizvaja najrazličnejše merilne instrumente, izmed katerih nekatere vrste že tudi izvažajo. Za ilustracijo še nekaj podatkov. Kljub temu da so pred enim letom v Otočah začeli šele s poizkusno proizvodnjo, je delovni kolektiv že 18. marca izpolnil svojo plansko obvezo, do konca leta pa je ustvaril skoraj milijardo dinarjev bruto dohodka. Gre za vsoto, ki je stokrat večja od vsote, ki jo je ustvaril pred desetimi leti takratni tekstilni obrat, čeprav se je v istem času število zaposlenih povečalo le za desetkrat. / F.

Vir: Glas, 3. 1. 1963

Prihodnje leto že prek 30 milijonov. Iskra Otoče, kjer izdelujejo kazalčne merilne instrumente, posluje kot samostojna tovarna v okviru Združenega podjetja Iskra od 1. januarja 1963. Pred tem so poslovali kot obrat Elektromehanike Kranj. Danes je v tovarni zaposlenih 437 delavcev, od tega kar 60 odstotkov žensk. Trenutno imajo v tovarni nekaj težav zaradi prostora, saj njihov razvoj gostuje še vedno v kranjski Iskri, pripravo dela imajo urejeno v jedilnici, finančni sektor pa v gostilni na Posavcu. Že prihodnji mesec oziroma prihodnje leto pa bo končana nova proizvodna hala, ki jo pravkar končujejo.

»Potem bomo naše napore usmerili v nove kadre. Lani in letos smo zaposlili okrog 100 novih delavcev, sedaj pa nam primanjkuje inženirjev pa tudi ekonomista in pravnika pogrešamo. Naš letošnji proizvodnji plan namreč znaša 23 milijonov novih dinarjev, vendar ga bomo presegle in bo konec leta v vrednosti proizvodnje znašala okrog 28 milijonov. Za prihodnje leto pa predvidevamo, da bomo proizvedli za okrog 31 milijonov različnih merilnih instrumentov. In prav zato potrebujemo nekaj novih strokovnjakov«

Tako nam je pred dnevi povedal direktor tovarne v Otočah Albin Jensterle. – S prodajo svojih izdelkov v Iskri nimajo nobenih težav. Veliko instrumentov odkupijo domača podjetja in različni servisi, precej pa tudi izvažajo. Letos bodo izvozili v Zahodno Nemčijo za okrog 200 tisoč dolarjev izdelkov.

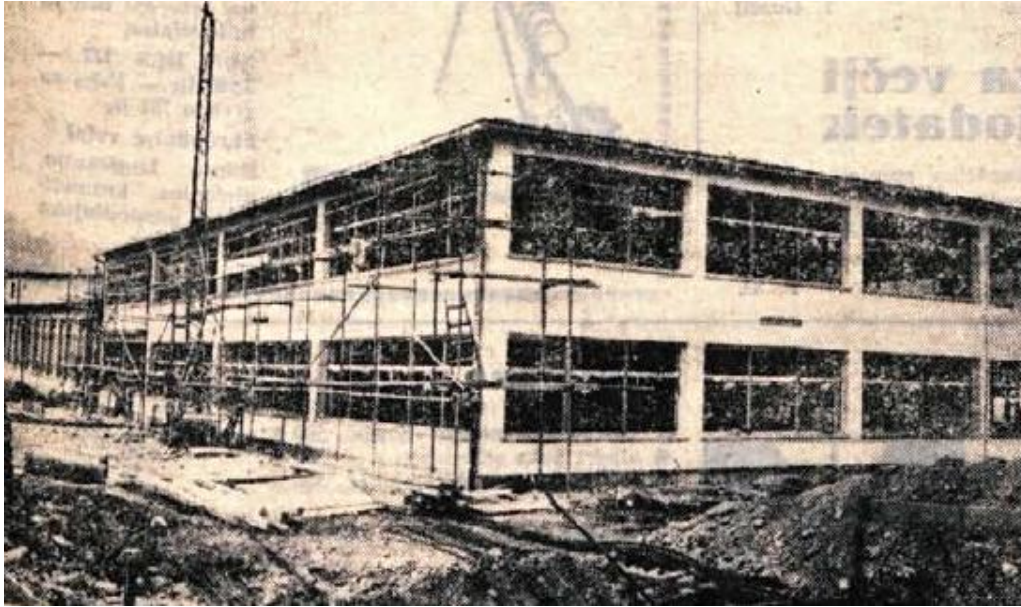
»Odvečnih zalog nimamo. Več težav nam povzročajo dolžniki. Trenutno nam kupci dolgujejo 12 milijonov novih dinarjev, medtem ko mi dolgujemo drugim le 2,4 milijona novih dinarjev. Druga težava, s katero pa se ne srečujemo le mi, je uvoz materiala. Okrog 20 odstotkov materiala na leto moramo namreč uvoziti. Kljub omenjenim težavam pa smo zdaj s proizvodnjo in z uresničevanjem načrtov kar zadovoljni.

Da v tovarni dobro poslujejo, se kaže tudi na osebnih dohodkih. Povprečni mesečni osebni dohodki znašajo od 1120 do 1150 novih dinarjev. Razen tega že štiri leta niso spremenili delitvenega razmerja med osebnimi dohodki in skladi, ki znaša 73,5 proti 26,5. V tovarni so uredili tudi prehrano. Vsak delavec plača za topel obrok na dan 1,20 dinarjev, razliko pa pokrijejo iz sklada skupne porabe. Razen tega so v treh letih kupili okrog 30 novih stanovanj in odobrili delavcem okrog 300 tisoč dinarjev posojila za gradnjo in popravilo zasebnih stanovanj.

Za prihodnje leto pravijo, da bodo sklenili nekaj novih pogodb v tujini, proizvajati pa bodo začeli tudi nekatere nove instrumente.

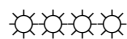
Morda uspehe in prizadevanja tega kolektiva še najbolje utemeljuje naslednja izjava direktorja Albina Jensterla: » S težavami zaradi nelikvidnosti našega gospodarstva se srečujemo seveda tudi v našem kolektivu, vendar pa te težave niso nič večje, kot v tistih podjetjih, kjer dobro poslujejo.« / A. Žalar

Vir: Glas, 15. 11. 1969

Površina nove proizvodne hale Iskre Otoče znaša okrog 1300 kvadratnih metrov. V njej bodo uredili razvoj in pripravo dela že decembra letos, celotna proizvodnja pa bo v njej stekla do aprila prihodnje leto. / Foto: F. Perdan
Vir: Glas, 15. 11. 1969

Slovesnost v Iskri Otoče. Iskra, tovarna električnih merilnih instrumentov Otoče, je letos končala z gradnjo novih proizvodnih prostorov. Ti jim bodo omogočali še večjo proizvodnjo, zaposleni pa bodo v prihodnje delali v boljših pogojih. Kolektiv bo ta uspeh proslavil danes, 30. Decembra dopoldne. / A. Ž.
Vir: Glas, 30. 12. 1970

Most v Otočah

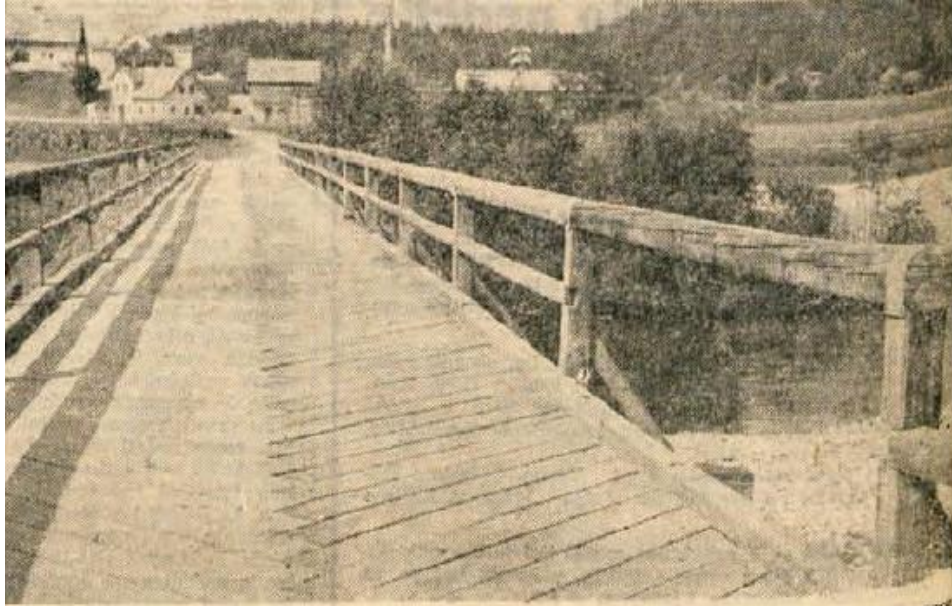
Končno sta prišla na vrsto obnove dva »zgodovinska« mostova preko Save – pri Podnartu in v Otočah. Obnovljeni most v Otočah (na sliki) naj bi bil končan do 1. maja.

Vir: Glas, 5. 2. 1964

Most v Otočah. Most v Otočah še stoji, čeprav ga je te dni ogrožala narasla Sava. Most je močan in dobro narejen, vendar pa je premagal ogromni pritisk vode le zaradi požrtvovalnosti nekaj prostovoljcev, ki so pri njem tvegali življenje. Le malokdo si je upal že čez most, prostovoljci pa so hrabro odstranjevali vse, kar se je zapletlo med podpornike mostu. Žagali so drevje in zmanjševali pritisk vodne sile na most. Boj je trajal pomoči in tudi čez dan, k sreči pa je začela voda prav tako hitro upadati, kot je narasla. Zmaga branilcev mostu je bila popolna. Res ne vem, kakšen bi bil most, če ga ne bi branili.

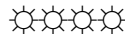
Okoli mostu se je nabralo precej raznovrstnega lesa, ki so ga kaj hitro znosili domov tiski, ki niso za obrambo mostu mignili s prstom. Menim, da bi v takih primerih morala krajevna skupnost dodeliti drva vsem, ki so požrtvovalno čuvali in branili most. Tako bi bilo pravično. Če pa bi se mostu kaj naredilo, ne bi mogli Posavčani čez vodo kdo ve koliko časa. / Vaščan

Vir: Glas, 22. 11. 1969

Vsak dan je na mostu čez Savo v Otočah precej prometa. Na tem delu je Sava kar precej globoka. Zato bi bilo prav, da bi most skrbno vzdrževali, ker bi bil lahko vsak padec kaj hitro usoden. / Foto F. Perdan

Vir: Glas, 30. 9. 1970

Trgovina v Podnartu

Trgovski lokal v Podnartu. Naš Bodičar je 16. marca pisal o poslovanju podjetja »Špecerija« v Podnartu in omenil nekatere pomanjkljivosti . – Uslužbenci tamkajšnje trgovine pa so nam poslali odgovor, v katerem ne soglašajo z Bodičarjevimi ugotovitvami. Hkrati pa tudi oni pravijo, da je pravično poslovanje, red in čistoča nemogoča v takih razmerah, kot jih imajo tamkaj. Gre namreč za pomanjkanje prostorov. Embalažno skladišče, kot pravijo, je 100 m oddaljeno od trgovine. Priročno skladišče obsega komaj 12 kv. metrov, kjer je včasih 4 do 5 ton različnega blaga. Najvažnejša ugotovitev pa je ta, da imajo tamkaj letno 22 milijonov dinarjev prometa in da njihov lokal s skladiščem vred meri komaj 24 kv. metrov! Prostori nikakor ne ustrezajo predpisom.

Že od osvoboditve dalje, tako pravijo v pismu, govorijo na raznih sejah in zborih volivcev o gradnji potrebnega lokala za to trgovino. Vendar še do danes ni ničesar storjenega in na predvidenem mestu, kjer naj bi stala trgovina, še danes raste trava. Končno izražajo misel, da je nujno začeti graditi ta lokal, kajti v sedanjih prostorih res ni mogoče poslovati. Vsaj ne tako, kot določajo predpisi, kot zahteva sodoben način postrežbe in kakor želijo tudi uslužbenci sami.

Vir: Glas Gorenjske, 30. 3. 1960

Samopostrežnica v Podnartu. Kolektiv Špecerije Bled ima za letos in prihodnje leto obširen program pri gradnji novih obratov.

Danes, ob petih popoldne, bodo v Podnartu odprli novo samopostrežno trgovino. Kolektiv Špecerije Bled bo tako ustregel številnim prebivalcem Podnarta in okoliških vasi, ki so novo trgovino že dolgo želeli. Prvotno so nameravali zgraditi le večjo – klasično trgovino, toda s časom so prevladale zahteve po sodobni samopostrežni trgovini. Lokacijo je dokončno določil tudi novi most prek Save. Preurejali so jo približno leto dni, veljala pa je skupno z opremo 12 milijonov starih dinarjev. V maju bodo uredili le še fasado in okolico stavbe. Z otvoritvijo trgovine pa dotlej ni bilo mogoče počakati, saj so bili prostori, v katerih je poslovala trgovina, zadnje leto skrajno neprimerni.

Nova trgovina ima prodajno površino 80 m² ter skladišč 120 m². Doslej so imeli kupci naprodaj komaj 50% raznega blaga od podjetje, zdaj pa bo teh artiklov prek 70%. Predvsem bodo povečali izbiro perila, posod, orodja, gospodinjskih predmetov, steklenine. Razen tega pa bo povečan tudi asortiment živil. Za poizkušnjo bodo prodajali tudi mleko in mlečne izdelke, sveže meso in piščance.

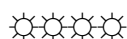
Špecerija Bled ima za letos in prihodnje leto širok program pri gradnji novih obratov. Že julija letos bo dograjena nova samopostrežna trgovina v Bohinjski Bistrici s prodajno površino 160 m². Čez nekaj mesecev bodo začeli graditi samopostrežno trgovino v Begunjah, ki bo podobna Podnartu, le da bo nekoliko večja. V začetku prihodnjega leta bodo začeli graditi samopostrežno trgovino in bife s površino 300 m² nasproti železniške postaje na Jesenicah. To bo ena največjih tovrstnih trgovin na Gorenjskem, dograjena pa naj bi bila predvidoma do spomladi leta 1969. Spomladi prihodnje leto pa bodo začeli graditi tudi centralno skladišče na Bledu, za katerega so načrti že v izdelavi. V podjetju računajo, da bodo letos in v prihodnjem letu vložili v investicije približno 250 milijonov lastnih sredstev in da bodo leta 1970 imeli že 60% trgovin na samopostrežni način in le 40 % klasičnih. / S. Šolar

Vir: Glas, 22. 4. 1967

Preteklo soboto popoldne so v Podnartu odprli moderno samopostrežno trgovino. To je pomemben prispevek kolektiva Špecerije Bled za izboljšanje preskrbe v tem delu radovljiške občine.

Vir: Glas, 27. 4. 1967

Vodovod v Podnartu

V Podnartu najprej vodovod. V Podnartu bodo 20. februarja nadomestne volitve novega odbornika v ObLO Radovljica. Na zadnjem zboru volivcev, ki je bil 12. t. m. v Podnartu so volivci zbrali za kandidata tov. Cirila Rozmana, sedanjega predsednika Krajevnega odbora Podnart. Ob tej priložnosti smo vprašali tov. Rozmana, kakšen je program dela Krajevnega odbora Podnart za leto 1960 in za naslednja leta?

Tov. Rozman je med drugim dejal: »Program dela je precej obširen. Če bomo vse to izpolnili, je precej odvisno od nadaljnjega razumevanja ObLO Radovljica za naše težave ter od pravilnega sodelovanja in pomoči vseh naših volivcev. V programu imamo gradnjo vodovoda, za katerega bodo že v začetku marca gotovi načrti. Upam, da bomo še letos pričeli tudi z gradnjo. Poleg tega so v delu načrti za poslovno stavbo, v kateri bodo vsi trgovski lokali. Tudi s to gradnjo bomo verjetno že letos začeli. Precej nam je tu pomagala Kemična tovarna. Na zahtevo volivcev moramo napraviti v Gobovcih pri Podnartu tudi avtobusno postajo. Na žalost v tem primeru občinska komisija že nekaj mesecev odlaša z odločitvijo lokacije, kar volivci upravičeno kritizirajo.

Ciril Rozman

V načrtu imamo tudi gradnjo ceste proti Besnici. Iz Besnice do meje radovljiške občine je cesta že zgrajena. Cesta bo imela velik gospodarski, kakor tudi turistični pomen. Občinske ceste na območju KO Podnart smo v zadnjih letih precej popravili. Potrebno pa bo še zgraditi nekatere ceste za povezavo okoliških vasi. Tudi dejavnost KZ Dobrava-Ljubno-Podnart s sedežem v Podnartu narekuje potrebo po avtomobilskih cestah Dobrava-Prezrenje, Zaloše-Otoče, Otoče-Mišače, Rovte-Poljšica, Češnjica-Poljšica itd. Upam, da bomo v doglednem času tudi te ceste uredili.

Posebna težava v Podnartu je pomanjkanje stanovanj. Največjo pomoč upamo, bomo dobili od samih podjetij. Vzporedno s širjenjem industrije v Podnartu in okolici

bomo morali čim prej misliti tudi na dograditev kulturnega doma in na nabavo kino aparature. Upamo, da bomo to uredili sporazumno s Kemično tovarno v Podnartu. Na zboru zavarovancev, ki smo ga imeli pretekli teden v Podnartu, so volivci prav tako prikazali potrebo po krajevni ambulanti. Potem bi zdravnik lahko nekajkrat na teden obiskal bolnike v Podnartu in tako prihranil delavcem veliko prevozov v Radovljico in v Kranj.

Vse in, kakor tudi vsa manj važna dela, ki jih nisem našteval, bomo s pravilno povezavo med ObLO in volivci skušali po nujnosti čim prej izvesti.«

Zahvalili smo se tovarišu Rozmanu za sodelovanje, si ogledali kraj, ki hitro menja svojo podobo v sklopu celotnega napredka in se vrnili v Kranj. / K. Makuc

Vir: Glas Gorenjske, 17. 2. 1960

Letos vodovod do Podnarta. Na občnem zboru Vodovodne skupnosti Kropa z okolico, ki je bila ustanovljena pred petimi leti z namenom, da zgradi vodovod na desnem bregu Save in tako posreduje pitno vodo 22 naseljem, so ugotovili, da je bilo v tem času porabljenih nad 73 milijonov dinarjev. Samo lani je bilo vloženo v gradnjo vodovoda okoli 12 milijonov, razen tega pa so prebivalci Spodnje Dobrave in Prezrenj pomagali s prostovoljnim delom pri gradnji, le-to pa znaša 1,757.000 din. Do sedaj je bila voda speljana v 9 vasi, razen ustanov in drugih družbenih objektov ima vodo 120 gospodinjstev. Sklenili so, da bodo letos s predvidenimi razpoložljivimi sredstvi dogradili vodovod na Posavcu in Lancovem ter speljali vodo do Podnarta. Če bo Vodovodni skupnosti uspelo dobiti več finančnih sredstev, bi pričeli z gradnjo vodovoda tudi na Ovsišah, kje bi razen gospodinjstev dobila vodo tudi osnovna šola in Kulturni dom. Predračun predvideva, da bo potrebno za dokončno dograditev vodovoda na desnem bregu Save še ca 60 milijonov dinarjev. Z namenom, da bi Vodovodna skupnost imela čim več lastnih sredstev, so na občnem zboru sklenili, da se zviša pristojbina za vodo do iste višine kot jo ima Vodovodna skupnost Radovljica in levi breg Save. Razen tega pa pričakujejo tudi letos pomoč prebivalcev s prostovoljnim delom. – R.

Vir: Glas, 7. 4. 1962

Vodovod bodo gradili. Podnart – Na zboru volivcev v Podnartu so razpravljali o gradnji trgovskega lokala, vodovoda in ostalih komunalnih delih na območju KO Podnart. Vodna skupnost Kropa z okolico bo letošnjo pomlad pričela graditi vodovod v Podnartu in okolici. Volivci so na zboru soglasno potrdili predlog vodne skupnosti, da bodo izkope in zasipe pri gradnji vodovoda opravili vaščani sami brezplačno in tako pocenili gradnjo oziroma z razpoložljivimi finančnimi sredstvi zgradili vodovod na širšem področju že v letošnjem letu. / C. R.

Vir: Glas, 13. 3. 1963

Dela pri gradnji vodovoda v Podnartu hitro napredujejo. Pri vodovodnem podjetju v Kamni gorici, ki izvaja ta dela, pravijo, da bo voda po ceveh stekla še pred zimo.

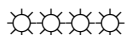
Vir: Glas, 3. 7. 1963

Brez vodovoda. Vprašanje: Dela pri novozgrajenem vodovodu v Podnartu še niso povsem končana. Tako rezervoar na Ovsišah nima urejenega odtoka, posamezne hiše pa nimajo vode. Tudi vas Rovte je še brez vodovoda. Zanima me, kako namerava Vodovod Kropa ta problem rešiti in kako je z njegovo samostojnostjo.

Odgovor: Karel Erjavec, upravnik Vodovodne skupnosti Kamna Gorica nam je dal naslednje pojasnilo: »V Podnartu dela na novozgrajenem vodovodu še niso dokončana, ker so v planu za leto 1965. Odtok iz rezervoarja na Ovsišah je pravilno speljan. Zaradi malomarnosti vaščanov, ki bo nalivih odtoka pod cesto ne očistijo, teče v tem času voda preko ceste. Da je v Podnartu in na Ovsišah več hiš brez vode, so to v večini lastniki, ki imajo lasten vodovod in niso pristopili k vodovodni skupnosti. Ko smo zgradili glavni vodovod od Brezovice do Češnjice, vaščani v Rovtah niso hoteli prispevati svojega deleža za dograditev glavnega vodovoda še do vasi Rovte. Zato so v letu 1963 izpadli iz plana. Šele v letošnjem letu smo ponovno planirali dograditev vodovoda tudi v Rovtah. Vsa dela, planirana v letošnjem letu, bomo izvršili, če bodo podjetja v redu poravnala svoje obveznosti.«

Glede samostojnosti Vodovodne skupnosti Kropa pa nem je predsednik Občinske skupščine Radovljica Franc Jere povedal, da je skupščina občine Radovljica že lani sprejela sklep o formiranju enega vodovodnega podjetja na tem področju, namreč o združitvi vodovodne skupnosti Kropa in vodovodne skupnosti Radovljica. Na občini je bila sestavljena tudi posebna komisija za prevzem osnovnih sredstev, vendar zaradi odločnega nasprotovanja upravnika vodovodne skupnosti Kropa do realizacije tega sklepa ni prišlo.

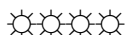
Vir: Glas, 21. 7. 1965

Načrti KO Podnart

Zbor volivcev v Podnartu. V radovljiski občini so v teh dneh zbori volivcev, na katerih obravnavajo družbeni načrt in proračun za leto 1960. Družbeni načrt za KO Podnart predvideva v letu 1960 za gradnjo vodovoda 10 milijonov dinarjev, za gradnjo poslovne, v kateri bodo trgovski lokali, 8 milijonov din in za dograditev kulturnega doma milijon din, nad pol milijona din pa bodo dobili za vzdrževanje občinskih cest. Volivci Podnarta so predlog družbenega načrta potrdili in istočasno sklenili, da bodo s prostovoljnim delom, s pomočjo Kemične tovarne Podnart, Avtoprometa Kranj in lesnega obrata »Jelka« Podnart, zgradili ob cesti I. reda avtobusno postajališče. Brž ko bodo dobili gradbeno dovoljenje, bodo z deli pričeli.

Vir: Glas Gorenjske, 28. 3. 1960

V Podnartu ne izpolnjujejo odloka o ureditvi naselij. Podnart – V petek, 23. septembra, je bila v Podnartu seja Krajevnega ljudskega odbora Podnart. Razpravljali so o popravilu občinskih cest na območju KO Podnart, nadalje, kako polepšati naselje, o regulacijskem načrtu za naselje Podnart in o pripravah na krajevni praznik v drugi polovici novembra.

Na seji so ugotovili, da kljub odloku ObLO Radovljica, o ureditvi naselij, ki so ga sprejeli že v mesecu juniju, nekateri lastniki hiš in gospodarskih poslopij še niso pričeli z deli. V zvezi s tem so sklenili, da bodo vse lastnike hiš ob občinskih cestah na območju KO Podnart, ki nimajo urejenih stavb, gnojišč, svinjakov itd. pismeno opozorili, naj to v najkrajšem času uredijo. / nt

Vir: Glas Gorenjske, 26. 9. 1960

Kulturni dom, dom AMD in vodovod – vse za krajevni praznik. Podnart – Sredi novembra v tretjem letu okupacije je OF na območju sedanjega krajevnega odbora sklicala k prvim ljudskim volitvam, ki so jih prebivalci Podnarta in okolice tvegali kljub okupaciji in fašistični tiraniji in izvolili prvo ljudsko predstavništvo – prve krajevne vaške odbore. V spomin na te dni v Podnartu meseca novembra praznujejo krajevni praznik. Krajevna organizacija SZDL Podnart z vsemi političnimi in družbenimi organizacijami se že pripravlja na tridnevno praznovanje krajevnega praznika, 20. obletnice volitev prvih ljudskih predstavnikov in 29. novembra.

28. novembra popoldne bodo imeli na Ovsisah pred spomenikom padlih žalno svečanost. Zvečer bo otvoritev novega doma kulture. Po akademiji bodo sprejeli cicibane v pionirsko organizacijo, nato pa razvili prapor Zveze borcev Podnart.

29. novembra 1963 zjutraj bo budnica, potem pa še propagandna vožnja AMD Podnart. Dopoldne bo v novem domu kulture prva kino predstava z novo kino aparaturo. Brezplačno bodo predvajali slovenski film Samorastniki. Prav tako bodo dopoldne tudi meddruštvene spretnostne vožnje, ki jih bo priredilo AMD Podnart.

Popoldne bo AMD odprlo tudi nov dom AMD Podnart. Na slovesnost bodo povabili razen članov in prijateljev društva tudi vsa sosednja AMD. Zvečer bo veselica z bogatim srečelovom.

30. novembra dopoldne pa bo v domu kulture otvoritev umetniške razstave, popoldne pa še redni kino program.

V Podnartu se že sedaj veselijo, saj bodo prav kmalu dobili nov kulturni dom Podnart in dom AMD Podnart, ki so ju zgradili s prostovoljnim delom, samoprispevki in s pomočjo Kemične tovarne Podnart, ostalih okoliških podjetij in ObLO Radovljica. Na Ovsisah in na Češnjici pa bodo dobili tiste dni tudi vodovod. / C. R.

Vir: Glas, 6. 11. 1963

Začasni svet krajevne skupnosti. Podnart – V Podnartu so na seji začasnega sveta krajevne skupnosti Podnart izvolili za predsednika Cirila Rozmana, za tajnika pa Franca Polajnarja. V radovljiški občini bodo izvolili svete krajevnih skupnosti v mesecu marcu ali aprilu letos. KO SZDL Podnart je imenoval začasni svet krajevne skupnosti, ki bo delal na območju bivšega KO Podnart do izvolitve novega sveta. Razpravljali so o komunalnih delih v letu 1964 in raznih drugih problemih kraja. Letos bodo dovolili izplačila iz dodeljenih finančnih sredstev za razna komunalna dela šele po opravljenih delih, ki jih bodo predhodno kontrolirali organi krajevne skupnosti. Največ sredstev bodo dodelili za popravilo občinskih cest, ki v zadnjih dveh letih niso bile pravilno vzdrževane. Če bodo zadoščala finančna sredstva, bodo povečali pokopališče na Ovsisah, ki je postalo premajhno, obnovili bodo lokalne mostove čez strugo Lipnico, v centru Podnarta uredili kanalizacijo, v nekaterih vaseh izboljšali javno razsvetljavo in pred kulturnim domom v Podnartu uredili otroško igrišče. Govorili so tudi o gradnji obrežnega zidu ob potoku Lipnice poleg kulturnega doma v Podnartu in sklenili, da bodo postavili prošnjo za zgraditev obrežnega zidu Vodovodni skupnosti za Gorenjsko. Za izgotovitev najnujnejših del v poslovanju osnovne šole na Ovsisah pa bodo vložili prošnjo na Svet za šolstvo pri občinski skupščini Radovljica, ker je zaradi nerednega vzdrževanja pričelo šolsko poslopje razpadati.

Govorili so tudi o formiranju večjih krajevnih skupnosti, ki bi bile močnejše ekonomske enote. Morda bi bilo primerno, da se združita krajevna skupnost Podnart in Ljubno v eno krajevno skupnost. / C. R.

Vir: Glas, 15. 1. 1964

5 vprašanj – 5 odgovorov. Tokrat je postavil svojih pet vprašanj Ivan Vidic iz Podnarta, zaposlen pri LIP Bled, žagarski obrat Podnart. Je predsednik krajevne skupnosti v Podnartu in že več let aktiven družbeno političen delavec na terenu.

Ivan Vidic

Slabo skladišče. Vprašanje: Center Podnarta ni najlepše urejen. Temu je krivo zanemarjeno skladišče kmetijske zadruge Jelovica iz Radovljice. Zanima me kdaj in kako namerava zadruga rešiti problem tega skladišča.

Odgovor: Na vprašanje je odgovoril v. d. direktorja Kmetijske zadruge Jelovica Radovljica ing. Anton Černe: »Omenjeno skladišče ne kazi samo zunanjega videza Podnarta, ampak tudi kot skladišče za zadrugo ne ustreza. Stavba je bila nekoč hlev, zidovi niso izolirani, streha je dotrajana, tako da se vskladiščeno blago rado kvari. Zato je zadruga že pred časom sklenila, da bo to stavbo podrla in za skladišče uporabila stavbo na dvorišču gostilne, ki ji je bila v ta namen dodeljena. Ker pa je tudi ta stavba za skladišče premajhna, jo bo treba adaptirati in na ta način pridobiti še nekaj prostorov. Zaradi omejitve investicij letos ne bomo mogli realizirati načrta. Upamo pa, da bo to mogoče v naslednjem letu.«

Zanemarjena lopa v središču Podnarta res ne sodi v to okolico.

Ali bo problem trgovine rešen? Vprašanje: Že vsa leta po vojni je v Podnartu velika potreba po gradnji novega, sodobnejšega trgovskega lokala. Sedanji prostor namreč nikakor ne ustreza potrebam kraja. Čeprav so bili načrti že izdelani, do preureditve oz. novogradnje ni prišlo. Radoveden sem kdaj bo zgrajen ta prepotrebni trgovski lokal?

Odgovor: Na to vprašanje nam je posredoval odgovor direktor trgovskega podjetja Špecerija Bled tov. Jože Zupan: »Vsi potrebni načrti za preureditev trgovskega lokala v Podnartu so že izdelani, do realizacije pa doslej še ni prišlo samo zaradi neurejenih imovinskih vprašanj z lastnikom zgradbe, v kateri je sedanji lokal. Trgovsko podjetje Špecerija Bled namerava namreč lokal odkupiti in ga temeljito preurediti, tako da bi kot samopostrežna trgovina ustrezal ne samo sedanjim, ampak tudi perspektivnim potrebam kraja. Kljub temu pa predvidevamo, da bomo z gradnjo jeseni začeli, če se bo le krajevna skupnost Podnart uspela sporazumeti z lastnikom.

Nov vod v Prezrenjah. Vprašanje: V vasi Prezrenje bo zgrajen nov vod električne napeljave, ker je sedanji povsem dotrajan. Že takoj na začetku pa se je stvar zapletla, ker ni bil dosežen sporazum, kje naj poteka trasa novega voda. Kako namerava investitor rešiti ta problem in kdaj bodo začeli graditi nov vod?

Odgovor: Na podlagi prioritetnega razporeda gradenj novih elektro energetskih objektov se je Elektro Kranj odločilo, da zgradi v letu 1964 povezavo med 10 KV daljnovodom Kranj-Lipnica in Kranj-Otoče. Gradnja tega daljnovoda bi omogočila tudi postavitev treh transformatorskih postaj: Prezrenje, Zaloše in Podnart.

Predstavniki Elektro Kranj so si ogledali zemljišče in izbrali najugodnejšo traso daljnovoda, tako glede na čim manjšo škodo prizadetih in seveda ustrezno kulturnim zahtevam. Pri najugodnejši energetski rešitvi pa bi moral daljnovod potekati po teren, kjer je večja površina sadovnjakov. Zato so pri ponovnem ogledu izbrali novo traso in to tudi predložili kot predlog za izdajo lokacijske odločbe. Trasa je že odobrena in lokacijsko odločbo smo že dobili.

Na podlagi te odločbe so projektanti Elektro Kranja izdelali projekt in zakoličili traso daljnovoda in trafopostaje. Pri samem trasiranju pa so si kmetje sami skočili v lase, ker jim ni in ni šlo v račun, da bo kakšen električni drog stal na njihovem zemljišču. Prišlo je celo do takih izjav, da jim je vseeno, če stoji drog na kakem zemljišču, samo da električni vodniki ne bi potekali nad njihovimi njivami.

Na tako nerazumevanje podjetje Elektro Kranj še ni naletelo.

Kmalu nato sta se dva lastnika zemljišč pritožila na Elektro Kranj, Republiški elektro-energetski inšpektorat in Občinsko skupščino Radovljica. Pri ločenih izjavah obeh tožilcev so bile podane netočne informacije. V take zadeve se pa naše podjetje ne namerava spuščati! Na drugi strani pa je bil podjetju poslan dopis s podpisom vseh ostalih vaščanov, da se z izjavami prejšnjih tožnikov nikakor ne strinjajo. Na koncu dopisa so celo dodali, da so pripravljene neprizadeti povrniti škodo prizadetim. Vendar kljub temu se stvar ni umirila.

Podjetje Elektro Kranj, ki se trudi, da zagotovi kvalitetno dobavo električne energije ne more pričeti prej z delom, dokler ni dosežen sporazum med samimi vaščani. Podjetje ima namreč projekt narejen, potrebno je le privoljenje lastnikov oz. v nasprotnem primeru razlastitev.

Odgovor nam je posredovalo podjetje Elektro Kranj.

Cesta Podnart-Besnica. Vprašanje: Za Podnart in okolico bi bila velikega pomena gradnja ceste Podnart-Besnica. Ta prometna žila bi bila zaradi bližine in vedno večjega prometa po glavni cesti velika pridobitev za ves desni breg Save. Kdaj lahko pričakujemo, da bo cesta Podnart-Besnica zgrajena?

Odgovor: Na vprašanje nam je odgovoril predsednik skupščine občine Radovljica Franc Jere. Povedal nam je, da je bilo o gradnji ceste Podnart-Besnica govorjeno že ob sprejemanju proračuna občine Radovljica za leto 1965, da pa sredstev nikakor niso mogli zagotoviti. Radovljiška občina nima namreč v proračunu zagotovljenih niti potrebnih sredstev za redno vzdrževanje vseh cest, kaj šele za novogradnjo. Vseh cest III. reda je v občini 119 kilometrov in samo za redno vzdrževanje teh bi vsako leto potrebovali okrog 72 milijonov dinarjev – tega denarja pa ni. Prav zaradi tega bo občina v kratkem prepustila nekaj cest III. reda v vzdrževanje krajevnim skupnostim s tem, da jih bodo prekategorizirali v IV. razred. ... Zaradi pomanjkanja finančnih sredstev torej ni prišla in tudi za sedaj še ne bo prišla v poštev gradnja ceste od Podnarta v Besnico. V prihodnjih letih bo za to verjetno še manj možnosti, kajti z izgradnjo nove gorenjske magistrale bo sedanja cesta I. reda prepuščena lokalnemu prometu, stroški za njeno vzdrževanja pa bodo seveda precejšnji.

V Radovljiški občini je tudi še veliko objektov, ki so – predvsem z ozirom na težko finančno situacijo – bolj nujni, predvsem novogradnja ali adaptacije številnih mostov (most preko Save v Podnartu prenese le dve toni obremenitve in je zaradi tega cesta Radovljica-Podnart-Kropa za težja vozila praktično neprehodna), pa delna ali temeljita rekonstrukcija bohinjske ceste, ki je zaradi gospodarskih interesov (turizem) mnogo pomembnejša itd.

Vir: Glas, 21. 7. 1965

Op.: Peti odgovor (vodovod) smo umestili v poglavje o vodovodu v Podnartu!

Zbor volivcev v Podnartu. Na zboru volivcev v Podnartu, ki je bil pretekli četrtek, so volivci razpravljali o predlogu odloka o prispevkih in davkih občanov, o predlogu proračuna in družbenega načrta občine Radovljica za leto 1967 in o delu krajevne skupnosti v Podnartu.

Ugotovili so, da sredstva, predvidena po predlogu občinskega proračuna za krajevno skupnost Podnart v višini 18.500 novih dinarjev, ne bodo zadoščala za dejanske potrebe, tj. za vzdrževanje 18 km cest četrtega reda, za javno razsvetljava, povečanje pokopališča, vzdrževanje šolske zgradbe, gradnjo nove brvi čez potok Lipnica itd. Zato so zadolžili krajevno skupnost, da do naslednjega zbora volivcev pripravi predlog za uvedbo krajevnega samoprispevka, ki bi ga porabili namesto za komunalno dejavnost na območje krajevne skupnosti Podnart. / cr

Vir: Glas, 1. 3. 1967

Samoprispevek za pokopališče. / Z zbora volivcev v Podnartu. Zbora volivcev v Podnartu, ki je bil pretekli ponedeljek sklican že drugič zaradi tega, ker so na prvem volivci zahtevali, da je navzoč tudi predstavnik občinske skupščine, se je udeležilo okrog 90 ljudi.

Volivci so pretežni del razprave posvetili gradnji oz. razširitvi pokopališča. S predloženimi načrti in izračuni so se v glavnem strinjali, zataknilo pa se je pri zbiranju sredstev. Zahtevali so, da razen njihovega samoprispevka, 6000 dinarjev na hišnega lastnika za prvo leto, za katerega so se soglasno odločili, del stroškov nosi tudi občinska skupščina. Veliko pripomb je bilo izrečenih na račun nepravilnih kriterijev za razdelitev sredstev na krajevne skupnosti. Tako dobi Podnart za krajevne potrebe iz občinskega proračuna tako malo denarje, da ne zadostuje niti za vzdrževanje 18 km

vaških cest, kaj šele za druge potrebe, ki jih je precej. Zato ni čudno, da so volivci vztrajno zahtevali, da občinska skupščina vsaj tokrat pri pokopališču, ko gre za precejšnjo investicijo, katere sama kljub samoprispevku vaščanov ne bo zmogla, da svoj delež.

Vir: Glas, 25. 3. 1967

Krajevna skupnost Podnart je še vedno zelo delavna. Krajevna skupnost Podnart je kljub zelo skopo odmerjenim finančnim sredstvom skupščine občine Radovljica zelo delavna. V preteklem letu so obnovili na Ovsišah pokopališče. Vsaka družina je prostovoljno prispevala 100 din za obnovo pokopališča. Letos želijo asfaltirati cesto od Podnarta do Ovsiš, kjer imajo osnovno šolo in pokopališče. Na zboru volivcev so volivci sklenili, da vsak lastnik hiše prispeva 500 din, če bo skupščina občine Radovljica letos omogočila obnovo ceste. Glede na to prebivalci Podnarta, Ovsiš in okolice z zanimanjem pričakujejo sklep skupščine.

Prebivalci Krajevne skupnosti Podnart občinske ceste v glavnem vzdržujejo s prostovoljnimi deli v prostem času in ob nedeljah, ker od skupščine občine Radovljica prejmejo letno le okrog 20 tisoč din za vzdrževanje 18 kilometrov občinskih cest, javno razsvetljavo in vsa ostala komunalna dela. Letos bodo ob občinskih cestah v širini 80 cm na obeh straneh ceste posekali drevje in grmovje. / C. Rozman

Vir: Glas, 20. 6. 1970

Želje prebivalcev KS Podnart. V Podnartu in okolici je bilo po vojni veliko zgrajenega. Vse vasi so dobile zdravo pitno vodo, preurejena je bila električna napeljava, po vaseh so bili postavljeni transformatorji, dograjene in razširjene so bile občinske ceste, zgrajeni so bili mostovi čez Savo in Lipnico. Razen tega ima danes Podnart nov kulturni dom, dom AMD in samopostrežno trgovino.

Miha Bevc

Predsednik krajevne skupnosti Miha Bevc pravi, da je delo v razširjeni krajevni samoupravi dobro zaživelo in da se že kažejo prvi rezultati. V okviru sveta krajevne skupnosti namreč deluje več odborov: odbor za komunalne zadeve, odbor za kmetijstvo, odbor za povezavo med društvi, odbor za šolstvo in socialno varstvo, odbor za splošni ljudski odbor, pokopališki odbor in poravnalni svet. V okviru sveta krajevne skupnosti deluje tudi predsedstvo, ki ga sestavljajo predsednik, podpredsednik, tajnik in blagajnik krajevne skupnosti.

»Koliko denarja ima krajevna skupnost? smo povprašali predsednika.

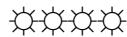
»Letos bo krajevna skupnost dobila od občine 65.000 dinarjev dotacij. Kemična tovarna Podnart je dala 120.000 dinarjev prebivalci pa so zbrali za dograditev pokopališča in mrliške vežice 9.110 dinarjev. Razen tega bomo nekaj denarja dobili tudi od Gozdnega gospodarstva Bled, podjetja LIP Bled in kmetijske zadruge Radovljica. Z denarjem bomo vzdrževali in uredili kanale na 18 kilometrov dolgih občinskih cestah. Napravili bomo tudi okrog 250 metrov opornega zidu, dogradili mrliško vežico itd., 30.000 dinarjev pa smo namenili društvom in organizacijam. Vendar smo sklenili, da bomo ta denar dali le, če bodo društva in organizacije izpolnili delovne programe.«

»Kaj pa druge potrebe in morebitne želje?«

»Močno pogrešamo vrtec. Ker je predvideno, da bomo vzgojno-varstveno ustanovo dobili šele čez nekaj let, smo sklenili, da bomo letos preuredili eno stanovanje v osnovni šoli na Ovsišah. to bo sicer le začasna rešitev in bo prostora le za 15 do 20 otrok.

Poseben problem v Podnartu pa je gostilna. S sedanjim gostinskim lokalom nismo zadovoljni, saj v njem ni moč dobiti skoraj ničesar. V Podnartu bi potrebovali takšno gostilno, da bi v njej poleg pijač lahko dobili tudi različne jedi. Razen tega pa pogrešamo tudi prodajalno mesa. Trgovskemu podjetju Špecerija Bled priporočamo, da jo odpre.« / C. Rozman

Vir: Glas, 11. 8. 1973

Kemična tovarna Podnart

Razširitev Kemične tovarne v Podnartu, 1961

Pri Kemični tovarni v Podnartu bodo zgradili še nekaj delovnih prostorov in si tako ustvarili pogoje za razširitev proizvodnje.

Vir: Glas, 2. 10. 1961

Letos 30 milijonov realizacije. V Podnartu je bila že pred vojno majhna tovarna za kozmetiko, ki pa jo po vojni prerasla v pomembno kemično tovarno. Značilno zanjo je, da je organsko rasla skupaj z razvojem in potrebami naše industrije – predvsem kovinske, elektroindustrije in v zadnjem obdobju tudi elektronske. Na svoji poti, v času administrativnega gospodarjenja, se je prebijala brez določenih perspektiv in namenov in šele po letu 1952, ko se je osamosvojila in je kolektiv prevzel v lastne roke njeno usodo, je krenila na čisto svojstveno pot. Takrat je bilo v tovarni 22 ljudi, ki po svoji kvalifikacijski strukturi za tovrstno dejavnost niso obetali posebnih perspektiv. Kolektiv se je takrat odločil za samostojno programsko pot in odstopil od prvotnega programa, od proizvodnje finih kemikalij za industrijske laboratorije, institute in podobne institucije. Ni imel dovolj surovin in niti ne aparatur, dosti pa sile in volje. Odločil se je za proizvodnjo finejših kemikalij za površinsko obdelavo in zaščito kovin, kar je za tisto obdobje pomenilo korak nazaj. Vsa razpoložljiva sredstva je usmeril v razvoj lastnega strokovnega kadra, v nabavo naprav in modernizacijo proizvodnje. Danes stoji v Podnartu petkrat večja tovarna kot je bila pred vojno in bo njen kolektiv ustvaril letos okrog 30 milijonov N din realizacije. To pa ni niti tako malo, če vemo, da je danes zaposlenih že okrog 140 ljudi s povsem obratno kvalifikacijsko strukturo kot pred 17 leti. Danes je v tovarni le deset ali 12 ljudi, ki niso strokovnjaki za tovrstno proizvodnjo.

Kemična tovarna Podnart in njen kolektiv nista dosti poznana naši dejavnosti. Kolektiv se je zagrizel v svoje delo in načrte in jih neumorno razvijal in ker praktično proizvaja le za potrebe industrije, nima direktnega stika s široko potrošnjo, zato pa ima toliko pomembnejši neposredni stik. Vedeti moramo namreč, da praktično ni izdelka kovinske ali elektroindustrije, pa tudi elektronske in še nekaterih drugih panog, pri katerih ne bi bile uporabljene kemikalije iz Podnarta, ali pa jih ta tovarna dobavlja iz uvoza na osnovi poslovno tehničnega sodelovanja s svetovno znano firmo Sel-rex v Ženevi.

Sodelovanje z omenjeno firmo je narekoval nagel razvoj tovrstne industrije v svetu in še zlasti razvoj domače predelovalne industrije. Švicarski partner je pravzaprav sam ponudil roko Podnartu, ki jo je sprejel in tako zagotovil prenekateri naši tovarni nemoteno obratovanje. Domači industriji je zagotovil take surovine, da aje s svojimi izdelki lahko konkurenčna na vseh tržiščih, kajti kvaliteta postaja vse pomembnejše merilo za ugodno ponudbo. Danes v Podnartu lahko zagotovijo take preparate in kemikalije, ki jih zahteva najsodobnejša avtomobilska industrija, pa tudi najsodobnejša elektronika.

Kemična tovarna Podnart je v zadnjem obdobju razvila tudi galvanotehniko za plemenite kovine, za zlato, srebro, platino in podobne. Danes oskrbuje v Jugoslaviji nad 300 tovarn, obrtnih delavnic in drugih odjemalcev. Hkrati z oskrbo kemikalij in

preparatov so odjemalce in jih še seznanjajo z uporabo surovin. Izdajajo posebne kataloge in navodila. Za omenjeno firmo pa opravlja tudi vse servisne usluge pri nas in uporabnike seznanja s kompletno tehnologijo. Tovarna si je pridobila tak sloves, da praktično danes v Jugoslaviji nikjer več ne razvijajo galvanizaciji, da ne bi pri tem sodelovala Kemična tovarna Podnart. Tu nastanejo prve ideje in načrti.

Tako je prehojena pot majhnega kolektiva iz Podnarta potrdila pravilnost svoje odločitve. Uspel je razviti pomembno proizvodnjo, vzgojiti dovolj kadra, opremiti laboratorije in proizvodne obrate.

Vir: Glas, 2. 8. 1969

Kemična tovarna Podnart. Med delovnimi organizacijami v radovljiški občini smo se med tistimi s prek 100 zaposlenimi odločili za Kemično tovarno Podnart. Po analizi, in jo je na zadnji seji občinske skupščine podal zvezni poslanec Franc Braniselj, se je ta tovarna z doseženimi lanskimi rezultati uvrstila med najboljše v občini.

Vabilu za pogovor se je odzval 33-letni Jože Rotar doma iz Podnarta: »Sem kvalificiran električar in že deset let delam v tovarni. Zaposlen sem v vzdrževalnem obratu in imam dela čez glavo. Pravite, da podatki kažejo, da je naša tovarna med najboljšimi v občini? Najbrž bo kar držalo, saj pri nas večkrat ugotavljamo, da naše podjetje kar v redu stoji. No prav zadovoljen sem, da je tako. Posebno še, ker to pomeni, da napredujemo. Sicer pa sem vesel vsakega napredka.«

»Zakaj menite, da v redu napredujete?«

Rotar: »Ja, kako pa naj bi bili potem med najboljšimi. Tisti, ki ne napredujejo, kmalu zaostanejo. Sicer pa opažam to tudi po osebnem dohodku. Lansko povprečje se je vrtelo okrog 100 starih tisočakov, letos pa znaša okrog 130. To je sicer skoraj povprečje za našo panogo, ki pa je toliko pomembnejše, ker delavci v našem podjetju ob dokaj zaostrenih gospodarskih pogojih ne občutijo nikakršne negotovosti.«

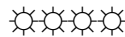
Jože Rotar

Jože Rotar meni, da je osnova za dobre gospodarske rezultate v podjetju dobra organizacija: »Ta se med drugim kaže, tudi v skrbi za družbeni standard za zaposlenega. Poskrbljeno je za malico, za dopolnilno izobraževanje, reševanje stanovanjskih problemov in če tako rečem, tudi za počitek. Naše podjetje je že ves čas med tistimi, ki daje regrese za dopuste. In večina ta denar res porabi za dopust.« Ko smo ga povprašali, kako so zaposleni v tovarni seznanjeni s sklepi samoupravnih organov, je dejal da glede obveščanja ni nikakršnih pripomb.

Rotar: »Nekaj pa bi pri tem vseeno pripomnil. Člani samoupravnih organov, ko so na sejah sprejemajo pomembne razvojne odločitve, velikokrat nimajo časa preučiti vse številke in podatkov in se zato včasih težko znajdejo. Menim da je težava tudi v tem, ker so nekateri tudi premalo usposobljeni. Sicer pa to prav gotovo ni primer samo pri nas. Kaže pa, da morata tako delavec kot podjetje stremeti k dopolnilnemu izobraževanju zaposlenih.«

Jože Rotar poleg službe hodi tudi v delovodsko šolo. In ker se prav v teh dneh pripravlja na izpite, pravi da bo med prvomajskimi prazniki z družino najbrž bolj doma. / A. Ž.

Vir: Glas, 30. 4. 1970

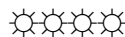

Kulturni dom Podnart

Za praznike so v Podnartu odprli tudi prosvetni dom, ki so ga dokončno uredili, da bo lahko služil namenu, zgrajen.

Vir: Glas, 7. 12. 1963

AMD Podnart

Občni zbor AMD Podnart. V zelo prazničnem vzdušju je imelo avto-moto društvo Podnart, ob navzočnosti najvišjega predstavnika AMZJ tov. Čeda Kapor, v nabito polni dvorani kulturnega doma svoj 14. redni občni zbor. Prisostvoval mu je tudi predsednik AMZS ing. Jakopič in 14 predstavnikov AMD Gorenjske.

Že zgodaj popoldne so člani upravnega odbora društva svečano sprejeli visoke gosti in jim razkazali na novo zgrajeni doma AMD, potem pa imeli krajšo delovno konferenco, na kateri so podrobno obravnavali delo društev avto-moto zveze Slovenije in Jugoslavije.

Višek dneva je bil zelo uspeli občni zbor, na katerem so pregledali kakšno je bilo delo društva v zadnjem letu. Pripravili so otvoritev društvene delavnice, nabavili avtomobil zastava 750, imeli več dobro obiskanih tečajev za voznike amaterje itd. V razpravi je sodeloval tudi predsednik AMZJ Čedo Kapor. Pohvalno se je izrazil o svojem obisku v Sloveniji, posebno v Podnartu. Pobljže je spoznal delo in težave društev na Gorenjskem, o katerih so mu pripovedovali njihovi predstavniki. AMD Podnart je postavil za vzor, kljub temu da je to majhno podeželsko društvo je vendar zelo aktivno in uspešno. Govoril je o vse večjem pomenu motorizacije in opozoril na vlogo AMD v mednarodnem turističnem letu. Na občnem zboru so nekaterim najzaslužnejšim članom društva izročili odlikovanja, izvolili nov odbor in sprejeli bogat program za leto 1987. Sledil je še kratek kulturni program, v katerem so sodelovali mladinski pevski zbor iz Podnarta, pevci in citraši iz Tržiča ter odlični instrumentalni kvartet. / S. K.

Vir: Glas, 25. 3. 1967

Predsednik Avto-moto zveze Jugoslavije Čedo Kapor in predsednik Avto-moto zveze Slovenije ing. Jakopič (v sredini), v družbi s predsednikom in tajnikom AMD Podnart Jožem Cvenkljem in Cirilom Rozmanom.

Vir: Glas, 25. 3. 1967

Avtomehnična delavnica v Podnartu. Avto moto društvo Podnart je pred leti zgradilo svoj dom. Spodnje prostore so namenili za delavnico, zgornje pa za ostalo društveno delo. Zaradi pomanjkanja denarja je društvo oddalo spodnje prostore v najem Kemični tovarni Podnart, ki jih je uporabila za skladišče. Ker je društvu letos uspelo zbrati potreben denar za nabavo orodja in ostale opreme za delavnico, bo ta začela delati 3. julija. Svečana otvoritev avtomehnične delavnice pa bo v soboto 1. julija. / er.

Vir: Glas, 28. 6. 1967

Avtomehnična delavnica Podnart. Avtomehnična delavnica AMD Podnart že od prvega julija naprej opravlja članom AMZJ vsa popravila na njihovih vozilih. Obratuje vsak dan od 7. do 15. ure, za vsa večja popravila pa se je potrebno prijaviti vnaprej pri vodji mehanične delavnice Cirilu Nardoniju, telefonska številka 72-135. Delavnica opravlja svoje usluge zelo skrbno in po ugodnih cenah.

Vir: Glas, 30. 8. 1967

Dom AMD Podnart, pred 1970

Vir: DAR (izdal Forte)

AMD Podnart gradi kleparsko delavnico. Avto-moto društvo Podnart je eno najboljših v Sloveniji. To je sicer zelo laskava ocena, ki pa smo jo že nekajkrat slišali. Zakaj? Društvo ima precej članov, saj je v krajevni skupnosti danes že precej redka hiša, kjer ne bi imeli »motoriziranega konjička«. Menda na Češnjici in na Poljšici ni hiše, kjer ne bi imeli avtomobila. Ponekod pa imajo še celo po dva. Večji del prebivalcev s tega področje je namreč zaposlenih v bližnjih tovarnah: Iskra Otoče, Iskra Lipnica, Plamen Kropa, Kemična tovarna Podnart in drugje.

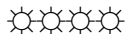
Prav zato se je avto-moto društvo že pred časom odločilo, da bo uredilo v domu servis za svoje člane. Za zdaj je v domu AMD mehanična in avtoličarska delavnica, pred kratkim pa so se odločili, da bodo zraven doma zgradili še kleparsko delavnico. V obeh delavnicah imajo že sedaj veliko dela, čeprav je zaposlenih devet ljudi. Pa tudi cene za popravilo avtomobilov so zelo ugodne, tako da so s svojimi storitvami postali znani že celo zunaj Gorenjske.

Ko smo se med obiskom v dolini Lipnice pogovarjali o delu avto-moto društva z nekaterimi vozniki motornih vozil, so nam zaupali, da so z dosedanjim programom in storitvami društva zelo zadovoljni. / A. Ž.

Vir: Glas, 9. 12. 1970

Dom AMD Podnart
Vir: Glas, 9. 12. 1970

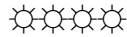

Gostišče v Podnartu

Tudi gostišče v Podnartu bi lahko pripomoglo k hitrejšemu razvoju turizma na tem področju. / Foto: F. Perdan

Vir: Glas, 9. 12. 1970

Žaga v Podnartu

Žaga v Podnartu bo spet obratovala. Predstavniki Lesnoindustrijskega podjetja Bled so na sestanku z družbenopolitičnimi organizacijami in krajevnimi skupnostmi iz lipniške doline povedali, da bo začela žaga v Podnartu po daljšem zastoju spet obratovati. Žaga v Podnartu in obrat na Lancovem tvorita skupaj TOZD. Letos naj bi v Podnartu razrezali 8000 kubičnih metrov hlodovine, na Lancovem pa izdelali 1500 garnitur za zaboje in 120.000 lesenih oblog. V prihodnje namerava LIP Bled proizvodnjo na Lancovem prenesti v Podnart in vpeljati izdelavo strešnih konstrukcij. Na sestanku, ki je bil pretekli teden, so razpravljali tudi o sodelovanju med krajevnimi skupnostmi lipniške doline, vključno s krajevno skupnostjo Ljubno. Zaradi skromnega sodelovanja v preteklosti marsikatera načrtovana naloga ni bila uresničena in so sredstva, ustvarjena v dolini, odtekala drugam. / C. Rozman

Vir: Glas, 26. 1. 1974

Pokopališče v Ovsišah

Zbor volivcev v Podnartu. Letos bodo morali povečati pokopališče na Ovsišah, ker sta prosti le še dve mesti, povprečna letna umrljivost pa je 6-8 oseb. Priporočili so občinski skupščini, naj takoj odkupi potrebno zemljišče za povečanje pokopališča.

Vir: Glas, 23. 2. 1966

Zazidalni načrt Brezovice

Potrjeni trije zazidalni načrti. Med zelo obsežnim dnevnim redom je skupščina občine Radovljica razpravljala v ponedeljek o zazidalnih načrtih za Kamno gorico, Brezovico in vzhodni del Lesc, ki jih je izdelal Zavod za urbanizem na Bledu.

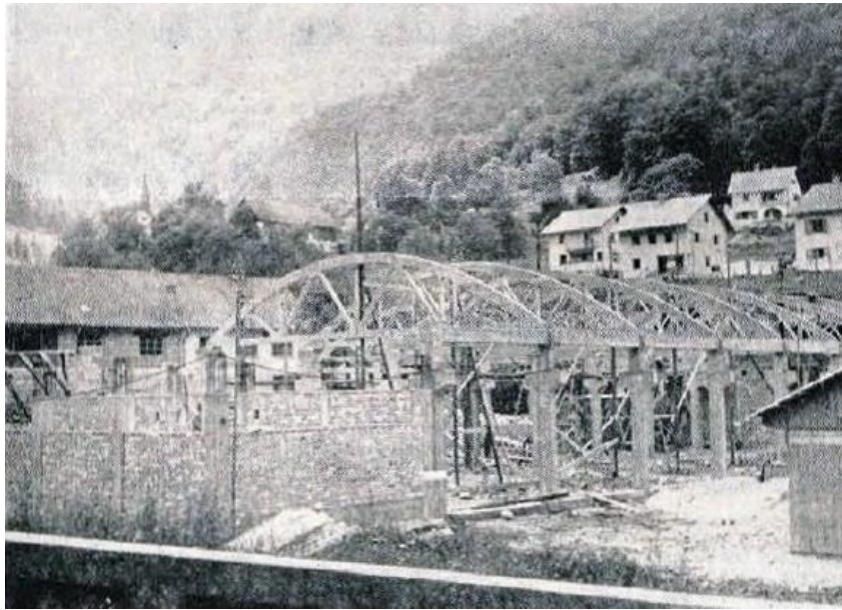
Čeprav osnutek urbanističnega programa iz leta 1966 ne predvideva povečanja števila prebivalcev na področju Kamne Gorice oziroma Brezovice, je bilo nujno potrebno izdelati zazidalni načrt, ker žive tu delavci v zelo neugodnih stanovanjskih razmerah. V sporazumu z občino je tako tovarna Plamen Kropa naročila oba zazidalna načrta.

Zaradi cenejše gradnje je precej interesentov za montažno gradnjo. Zaradi tega so v sporazumu z investitorjem izdelali zazidalni načrt za Brezovico, kjer bo naselje 24 montažnih hiš na vzhodnem delu velikega platoja ob zaselku Brezovica. Z gradnjo montažnih hiš so se morali umakniti na Brezovico, ker se ta gradnja stilsko ne ujema s staro gradnjo v sami Kamni Gorici.

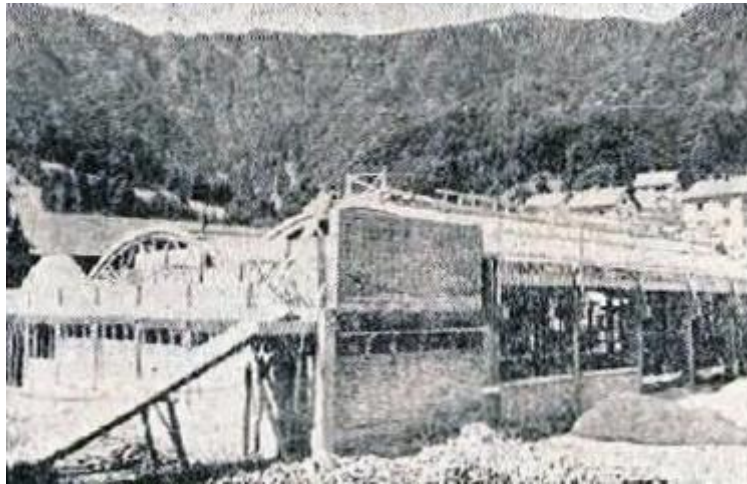
Vir: Glas, 20. 7. 1967

Plamen Kropa

**Nov obrat Plamena iz Krope že dobiva prve oblike
Glas Gorenjske, 11. 6. 1960**

**Novo poslopje »Plamena« v Kropi je že pod streho
Vir: Glas Gorenjske, 27. 7. 1960**

Rekonstrukcija tovarne »Plamen« / Kroparski kovači ob avtomatskih strojih / Po končani rekonstrukciji petkrat večja proizvodnja – En delavec za sedem strojev. O rekonstrukciji tovarne Plamen v Kropi smo že pisali, vendar takrat še nismo mogli postreči s konkretnimi podatki, ki bi nazorno prikazali, kako bo narasla proizvodnja s pridobitvijo novih obratov. V Plamenu namreč o rekonstrukciji dolgo niso nič kaj radi govorili. Šele sedaj, ko je gradnja obratov tako rekoč zaključena, je bilo mogoče zvedeti kaj več.

Za celotno rekonstrukcijo tovarne so bili izdelani trije programi. Prvi program je predvideval zamenjavo strojev za izdelavo vijakov in matic od 6 – 16 mm. V drugi

program so zajeli izpopolnitev mehanizacije, odstranitev ozkih grl proizvodnje in gradnjo prvega dela objektov. V zadnjem in najobširnejšem programu (ki ga izvajajo sedaj) pa je predvidena dokončna razširitev delovnih prostorov, povečanje asortimana izdelkov in ob tem uvedba proizvodnje jeklenih vijakov, ki jih sedaj še uvažamo.

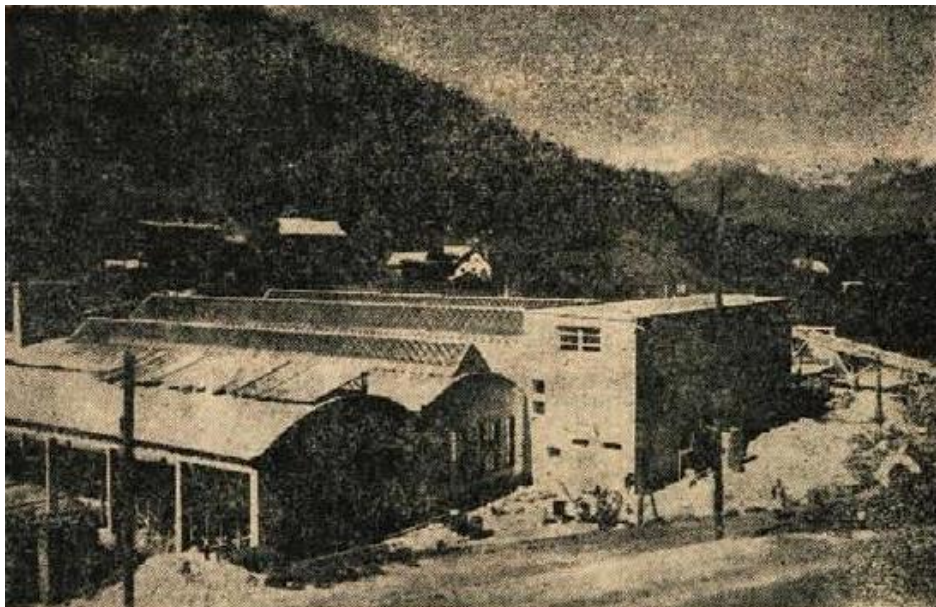
Po prvem delu rekonstrukcije se je vrednost proizvodnje dvignila od 80 milijonov dinarjev na 2 milijardi dinarjev. Ko bodo z rekonstrukcijo zaključili (ob koncu prihodnjega leta) pa bo vrednost proizvodnje porasla na približno 4 milijarde.

Do konca letošnjega leta bodo popolnoma zaključena gradbena dela, montirane pa bo tudi že nekaj opreme. Do septembra prihodnjega leta upajo, da bodo montirani vsi stroji. V novih obratih, ki imajo skupno delovno površino približno 6000 kvadratnih metrov, bo nameščeno 86 novih strojev. Le-ti bodo avtomatski in bo 1 delavec lahko upravljal s tremi do sedmimi stroji. Zato je tudi razumljiva precej zanimiva ugotovitev, da kljub ogromnemu povečanju proizvodnje ne bodo zaposlovali novih delavcev.

Ob koncu naj navedem še nekaj najzanimivejših podatkov iz novega proizvodnega programa v primerjavi s sedanjim, saj zelo lepo ilustrira, kar bodo v Plamenu pridobili z rekonstrukcijo.

Količina izdelkov se bo povečala od 4500 ton na 8200 ton letno, vrednost pa od 1 milijarde 849 tisoč dinarjev na 4 milijarde 648 milijonov dinarjev. Skupni dohodek bo od sedanjih 584 milijonov porasel na 2 milijardi 234 milijonov, čisti dohodek pa od 255 milijonov na 773 milijonov dinarjev. Vrednost proizvodnje na enega zaposlenega delavca je sedaj 4 milijone 469 tisoč dinarjev, po rekonstrukciji bo 8 milijonov 936 tisoč dinarjev. Dohodek na enega zaposlenega pa se bo od 1 milijona 476 tisoč povečal na 4 milijone 305 tisoč dinarjev. / M. Sosič

Vir: Glas, 23. 9. 1961

Na sliki: Gradnja novih obratov tovarne Plamen v Kropi se bliža koncu. Z njimi bo tovarna pridobila 6000 kvadratnih metrov delovnega prostora.

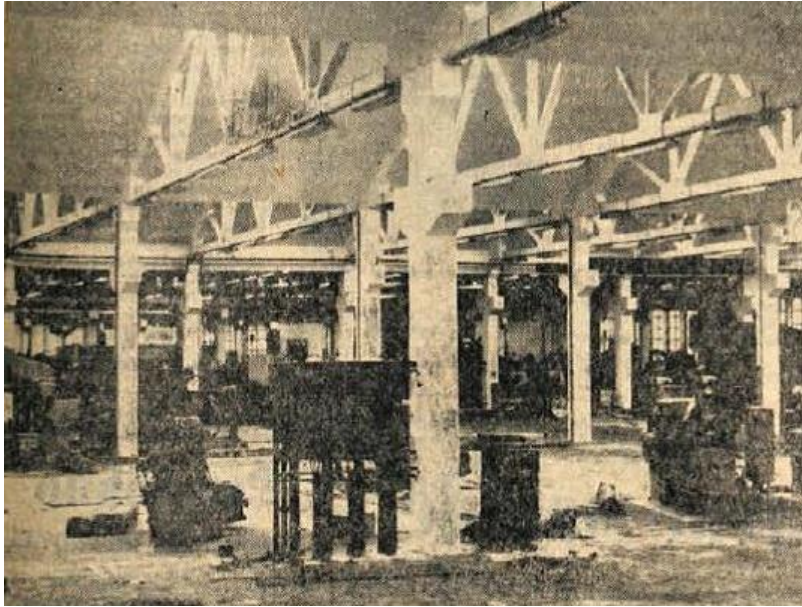
Glas, 23. 9. 1961

Novo poslopje Plamena, maj 1961
Vir: Foto kino klub Alpa Radovljica

Nov objekt tovarne vijakov Plamen, maj 1961
Vir: Foto kino klub Alpa Radovljica

Pred kratkim so v novih prostorih Plamena v Kropi že začeli z redno proizvodnjo. Ta proizvodnja pa še ni organizirana, kot je to predvideno z načrti, ker v novih halah še vedno montirajo najrazličnejše stroje.

Vir: Glas, 14. 11. 1962

Požar v Kropi / Požar zaradi kratkega stika povzročil za okoli 15 milijonov dinarjev škode. Kropla, 28. februarja – Danes ponoči, okrog pol ene ure je v tovarni vijakov in žebeljev »Plamen« izbruhnil požar, ki je povzročil večmilijonsko škodo. Po nepopolnih podatkih je bil vzrok požara v slabi električni napeljavi in je do njega prišlo zaradi kratkega stika.

Požar je prvi opazil nočni čuvaj tovarne UKO Vidic, kmalu zatem pa tudi vratar »Plamena« Janko Volarič. Požar je nastal v stari baraki, kjer je bilo skladišče izdelkov. Baraka je bila v hipu v plamenih, zakaj leseni pod in stene stare barake so bile prepojene z nafto in oljem. Prebivalci Kroke so bili hitro na nogah. Zaradi prekinitve električnega toka ni bilo moč uporabiti električne sirene. Kako pozvati gasilce iz Kamne gorice, iz Radovljice? Minute so bile dragocene, zakaj grozilo je, da ogenj zajame ostale objekte, ki so bili v neposredni bližini. Draga Popović, uslužbenka pošte je v domači halji odhitela v urad in poklicala postajo LM in gasilce v Radovljici. Linija je bila zasedena oziroma pokvarjena (!). Brž je poklicala stalno službo 02 v Kranju, od koder so potem po UKW oddajniku javili v Radovljico, pa tudi dežurna ekipe TNZ iz Kranja se je odpeljala na kraj požara. Kroparskim gasilcem, so brž prihiteli na pomoč.

Vir: Glas, 29. 2. 1964

**Pogled na nove obratne prostore tovarne »Plamen«
Vir: Glas, 1. 5. 1965**

**Plamen Kropa, ok. 1965
Vir: DAR (zal. F. K. R.)**

Tovarna Plamen v Kropi se je letos odločila za gradnjo dveh novih obratov. V zgornjem delu (na sliki) bodo zgradili obrat za proizvodnjo matic, v spodnjem delu pa obrat za pripravo žice, kjer bodo nadomestili sedanje luženje z žvepleno kislino s peskanjem z jeklenim peskom. Površina zgornjega obrata bo znašala okrog 3800 kvadratnih metrov, spodnjega pa 1800 kvadratnih metrov. Zaradi odkritja starega plavža so se dela sicer nekoliko zavlekla, vendar predvidevajo, da bo obrat gotov še letos. Novogradnji bosta veljali okrog 10 milijonov novih dinarjev, pri čemer bo Plamen okrog 80 odstotkov potrebnega denarja zagotovil sam. / A. Ž. – Foto: F. Perdan

Vir: Glas, 3. 10. 1973

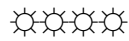
Ugasnili so plavži – zrasel je Plamen. Tovarna vijakov Plamen v Kropi v teh dneh poleg 30-letnice osvoboditve in 25-letnice samoupravljanja slavi tudi 80-letnico obstoja. V soboto je bila slavnostna seja delavskega sveta, danes pa bo svečana akademija, na kateri bo govoril predsednik slovenske skupščine, dr. Marjan Breclj. / Foto: F. Perdan

Vir: Glas, 30. 4. 1975

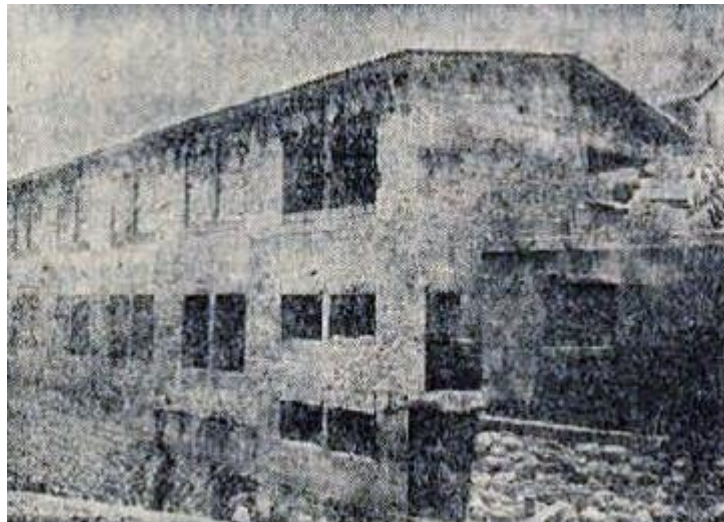

V soboto popoldne so v tovarni vijakov Plamen v Kropi odprli nov proizvodni obrat za čiščenje in vleko žice. Svečana otvoritev je bila hkrati tudi uvod v proslavo 80-letnice podjetja.

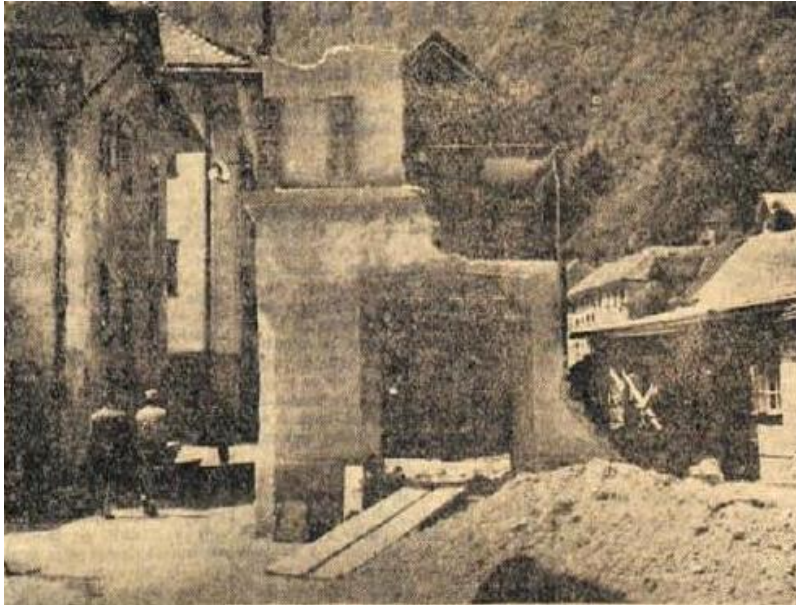
Vir: Glas, 19. 11. 1974

UKO Kropa

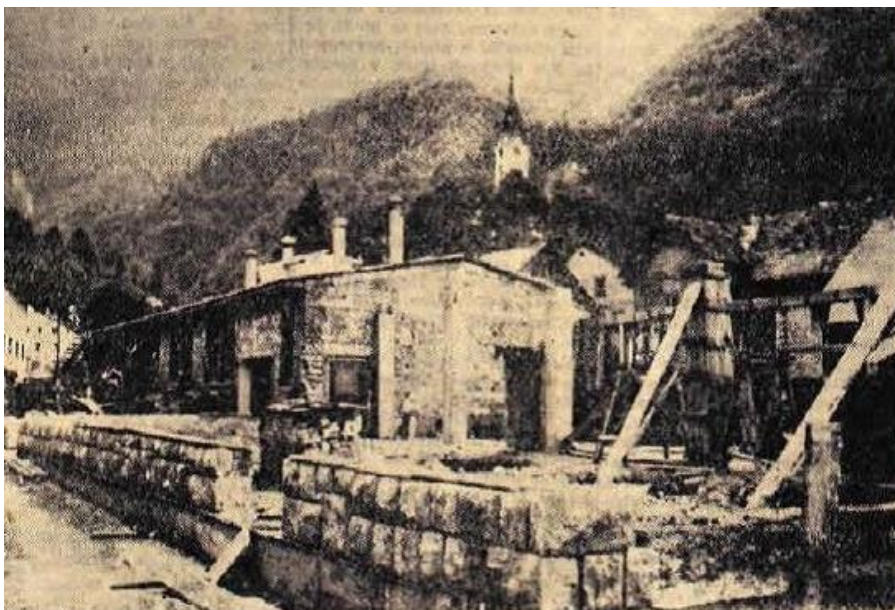

Nova stavba UKO, v kateri bodo delavnice, garderobe in sanitarije
Glas, 13. 1. 1962

Kropa – Pred dnevi so začeli podirati hišo, v kateri je bila trgovina in ki je resno ogrožala varnost prometa. S tem ne bo odpravljeno samo »ozko grlo«, temveč bo prišla do izraza nova stavba podjetja UKO, v kateri bo kovaška delavnice. To hišo pa bodo dokončno porušili, ko se bodo izselili delavci, ki izvajajo zadnja dela pri obnovi obrežnih zidov. / St. Š. – Foto: F. Perdan.

Vir: Glas, 20. 6. 1962

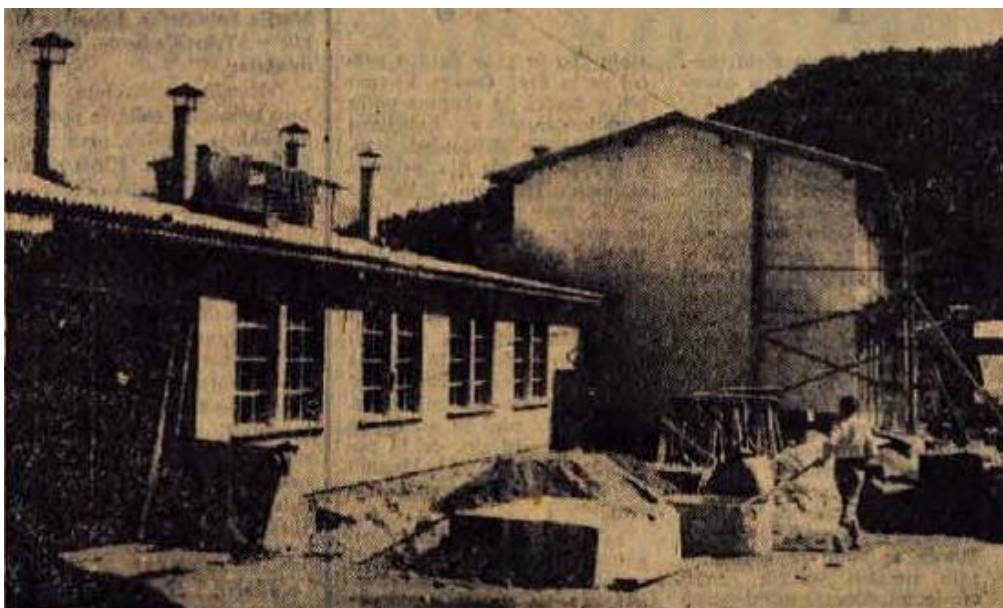
V zadnjem času spreminja svoj zunanji izgled tudi Kropa. S poružitvijo hiše, v kateri je bila trgovina, bo odpravljeno »ozko grlo«, hkrati pa se bo ponudil pogled na nove prostore podjetja »UKO«, v katerih bo ključavničarski obrat. Na sliki: K novemu poslojju bo »UKO« prizidal še en del, kjer bodo izložbe, v le-teh pa razstavljeni njihovi izdelki.

Vir: Glas, 21. 7. 1962

UKO Kropa dograjuje poleg že zgrajene kovačnice novo poslopje. V njem bodo razen upravnih prostorov še prostori za razstavo izdelkov in prodajo le-teh, graverska delavnica in skladiščni prostori, kar bo veljalo okoli 15 milijonov dinarjev, dokončano pa bo spomladi. Omenili bi, da je za izdelke umetnega kovaštva precejšnje zanimanje med domačini in tujimi turisti, saj so v letošnjem letu do 15. septembra zabeležili izkupiček 5 milijonov dinarjev (prodajali so v zasilnem razstavno-prodajnem prostoru). In promet? V lanskem prvem polletju so ga ustvarili za 27.335.824 dinarjev, letos pa za 28.907.000 dinarjev. Njihove izdelke umetnega kovaštva prodaja predvsem na domačem tržišču ljubljanski »DOM«, v »UKO« pa že intenzivno razmišljajo o izvozu za prihodnje leto. Ob koncu naj še zapišemo: ko bo novo poslopje končno opremljeno, bodo povečali tudi število zaposlenih. S tem poslopijem bo nedvomno Kropa pridobila na zunanji podobi, hkrati pa bo odpravljeno »ozko grlo«, ki je oviralo promet. / S. Škrabar

Vir: Glas, 26. 9. 1962

Nov obrat UKO v Kropi pred dograditvijo. Kropa – V UKO so menili, da bodo lahko vse svoje delavnice, razstavo in prodajalno preselili v nove prostore že poleti. Ker pa so se gradbena dela nekoliko zavlekla (prav sedaj je večina zidarjev iz Prekmurja odšla domov na žetev) bodo otvoritev novega obrata verjetno združili s proslavo obletnice osamosvojitve podjetja v začetku septembra. / S.
Glas, 17. 7. 1963

Železna umetnost. / Potrebe preHITEVAJO proizvodnjo – Delavnice so hkrati tudi šola za ljudi, ki pusto železo spreminjajo v umetniška dela – Končno po isto streho. Kropa že leta in leta slovi po svojem umetnem kovaštvu. To tradicijo nekdanjih mojstrov pa sedaj nadaljuje »Umetno kovaštva v Kropi«, o katerem je zapisano v letošnjem družbenem planu občine Radovljica, da naj ta 42-članski delovni kolektiv še nadalje usmerja proizvodnjo v iskane umetno obrtne izdelke. – To določilo občinskega družbenega plana je tako pravzaprav samo potrdilo zastavljeni delovni program Umetnega kovaštva v Kropi.

O tem, da je za izdelke Umetnega kovaštva v Kropi veliko zanimanje, razen ostalega pričajo tudi številni izletniki – domači in tuji – ki hodijo semkaj kupovat izdelke umetnega kovaštva. Na splošno pa kupci najbolj povprašujejo po drobnih izdelkih (stopniščne ograje, okenske mreže, svetila, lestenci). Dosedanja proizvodnja pa ne more zadoščati povpraševanju, saj v Umetnem kovaštvu menijo, da bi lahko prodali dvakratno proizvodnjo. Samo za ilustracijo, kolikšno je povpraševanje po tovrstnih izdelkih, naj navedemo dejstvo, da je ljubljansko trgovsko izvozno podjetje za domačo in umetno obrt »Dom« želelo, da bi odkupilo celotno proizvodnjo.

Za umetno kovaštvo pri nas nimamo posebne strokovne oziroma poklicne šole, zato mora delovni kolektiv kadre za svoje lastne potrebe vzgojiti v svojih delavnicah. V povojnih letih so tako usposobili za umetno kovaška dela in graverstvo približno 20 vajencev. V lastnih delavnicah si torej pridobivajo spretnost za delo in obenem smisel za motive, ki jih delavci pretežno najdejo sami.

Vse doslej so proizvodnjo v Umetnem kovaštvu v Kropi bolj ali manj hromili tudi neustrezni delovni prostori. Zato se je delovni kolektiv nekako pred tremi leti odločil, da bo zgradil nove obratne prostore. Zaradi številnih prednosti so se tudi odločili, da bodo v zgradbi, kjer so predvidevali delavnice, uredili tudi lastno prodajalno in upravne prostore. V prid takšni odločitvi govori med drugim tudi dejstvo, da mora biti zaradi številnih in seveda tudi zelo različnih želja kupcev, ki kupujejo izdelke umetne obrti, prodajalna v neposredni bližini same proizvodnje. Novo poslopje, ki je sedaj že dograjeno in kamor sta se že preselila oba proizvodna oddelka – umetno kovaštvo in graverstvo – je sicer številčno majhen kolektiv zgradil z lastnimi sredstvi in v lastni režiji. Prav zato so se seveda morali odpovedati tudi delu osebnega dohodka.

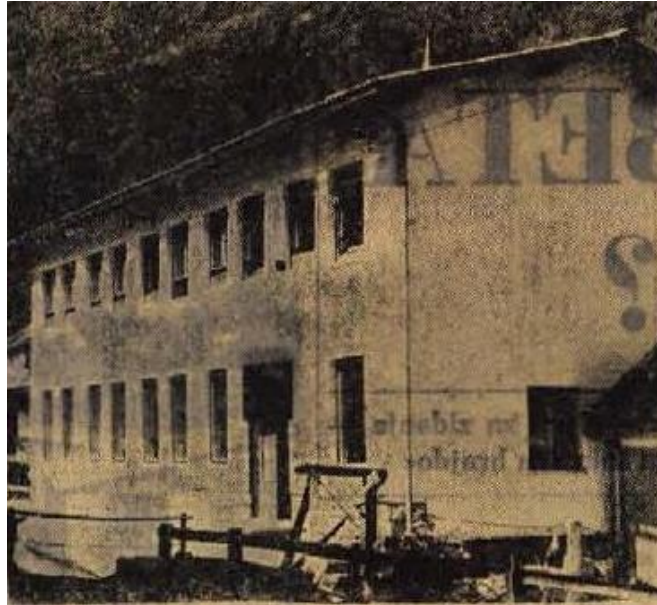
Graverji morajo imeti mirno roko.

V pritličju novega poslojja Umetnega kovaštva v Kropi so namestili kovačnico, v kletnih prostorih pa bodo imeli skladišče materiala. V pritličju bodo uredili tudi prostor za skladišče gotovih izdelkov, medtem ko so v zgornje prostore že namestili graverski obrat. Samo kot eno zanimivost iz tega obrata naj omenimo to, da ta obrat izdeluje tudi poštne žige za naše številne pošte. – Deset do enajst ur dela in že izdelajo pošti žig, ki ga bodo lahko uporabljali vse do leta 1979. Izdelujejo tudi kovinske šatulje z različnimi vzorci, nadalje priložnostne poštne žige in podobno.

Dosedanja lastna prodajalna izdelkov umetne obrti se še vedno stiska v starih prostorih. Toda v novem poslojju Umetnega kovaštva v Kropi so tudi za prodajalno predvideli in skoraj že popolnoma uredili ustrezen prostor. V podjetju menijo, da bodo prodajalno odprli čez dober mesec, to je nekako do začetka oktobra. Novi prostori za lastno prodajalno bodo za podjetje nedvomno precejšnja pridobitev, saj ni izjema (prej pravilo), da v Kropo pogosto zahajajo avtobusi polni tujcev in da inozemci skoraj obvezno obišejo tudi prodajalno izdelkov umetnega kovaštva.

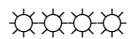
Novi obratni in upravni prostori Umetnega kovaštva v Kropi bodo veljali približno 30 milijonov dinarjev. Delovni kolektiv je na to pridobitev lahko upravičeno ponosen, hkrati pa je tudi prepričan, da bo združitev proizvodnje, uprave in prodajalne lastnih izdelkov pod eno in isto streho omogočila tudi lažje in uspešnejše poslovanje te specifične obrti. / I. P.

Vir: Glas, 17. 8. 1963

Umetno kovaštvo v Kropi je z lastnimi sredstvi zgradilo nov objekt, v katerem bodo proizvodni obrati, uprava in prodajalna umetno-kovaških izdelkov.

Vir: Glas, 28. 8. 1963

Stanovanjski blok v Kropi

Gradnja bloka v Kropi

Pred podjetjem »Plamen« v Kropi raste dvanajststanovajsko poslopje. V pritličju bodo tudi trgovski lokali: špecerija, mesarija, pekarna in mlekarna.

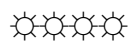
Vir: Glas Gorenjske, 10. 7. 1959

Stanovanjsko-trgovski blok v Kropi, 1961
Vir: Foto kino klub Alpa Radovljica

(Kulturni dom) in novi stanovanjski blok, od. 1964
Vir: DAR

Kovaški muzej Kropa

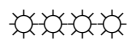
Stavba kovaškega muzeja v Kropi je potrebna popravila. Pred dnevi smo obiskali Kropo in se ustavili tudi v Kovaškem muzeju. Ravnatelj muzeja Justin Ažman nam je

prijazno razkazal muzej in povedal, da je obisk v muzeju vsako leto večji. Letos pričakujejo, da si bo muzej ogledalo okrog 15 tisoč obiskovalcev.

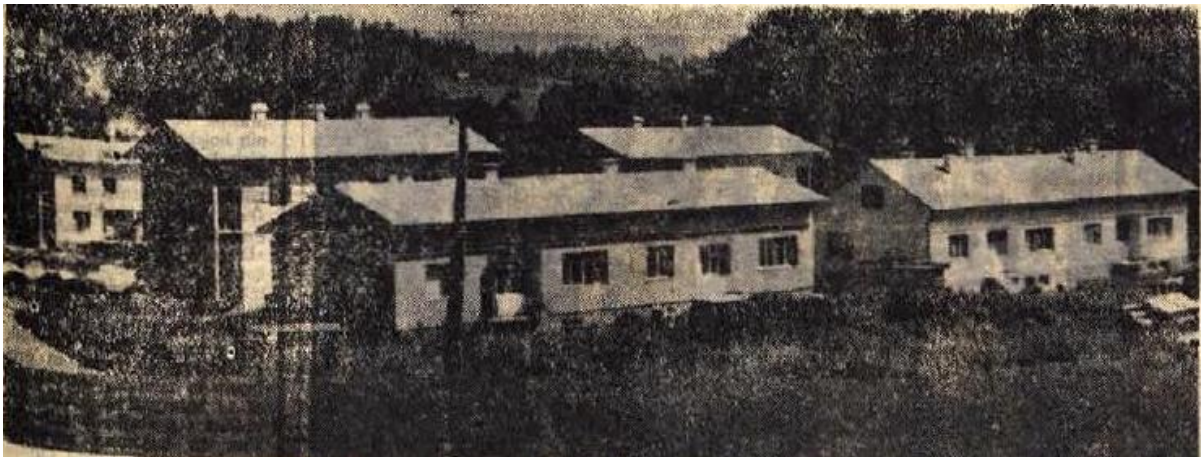
Povedal pa nam je tudi, da je stavba, v kateri je muzej, potrebna popravila. Popraviti bi bilo treba streho, žlebove, stopnišča in mansardo. Proračun za ta popravila znaša dva milijona starih dinarjev. Žal pa so lastniki stavbe – teh je namreč več – ne morejo zediniti, kdo naj bi kril stroške za popravilo. V pritličju stavbe, kje je Kovaški muzej, ima gostinske prostore umetno kovaštvo UKO, razen muzeja pa je v stavbi še 7 lastnikov stanovanj.

Nekateri menijo, da bi bilo najbolje, da bi zasebni lastniki stanovanja dali v last splošnemu ljudskemu premoženju in tako leže omogočili popravilo stavbe? / A. Ž.

Vir: Glas, 4. 6. 1969

Stanovanjsko naselje na Stočju

Zadružna gradnja v Kropi hitro napreduje. Stanovanjski bloki, ki se jim bodo pridružili še drugi, že sedaj dajejo Kropi povsem nov videz.

Glas, 10. 7. 1963

Za Kropo ni prostora, da bi se širila naprej proti Jelovici, zato so stanovanjska naselja pričeli graditi med Kropo in Lipnico, kjer je doslej zraslo že tolikšno novo naselje.

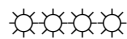
Vir: Glas, 24. 6. 1964

Nova Kropa – Stanovanjska soseka na Stočju je še vedno veliko gradbišče.

Vir: Glas, 8. 10. 1966

Pripada daljšemu članku: »Kropa je Plamen«!

Kopališče Kropa

Ureditev kopališča. Kropa. Tu so že nekajkrat razpravljali o preureditvi kroparskega kopališča. Nekatere stvari je treba popraviti in nabaviti skakalno desko. Do sedaj je kopališko blagajno vodilo TVD Partizan, mnogi pa so bili mnenja, naj se ustanovi širši kopališki odbor, ki bi ga sestavljali člani TVD Partizan Kamna Gorica, Kropa, zastopniki osemletke iz Lipnice in drugi. Ta odbor naj bi v bodoče vodil in urejal vse zadeve v zvezi z uporabo in popravilom bazena, z nabavo opreme itd. Le tako pričakujejo, da bo do kopalne sezone vse nared in da bo kopališče res kar najbolje služilo vsemu prebivalstvu tamkajšnje občine.

Vir: Glas, 25. 2. 1961

Premalo denarja za upravljanje s kopališčem, ki nima bifeja, da bi tam kaj zaslužili, imajo v Kropi, kjer že vseh 12 let, odkar so ga zgradili, životarijo. Čiščenje vode in vzdrževanje kopaliških naprav toliko stane, da se nikakor ne morejo sami vzdrževati, čeprav pride vsak dan na kopališče 300 kopalcev, izmed katerih vsak plača 50 dinarjev vstopnine. Kot pravi upravnik, bi to še nekako šlo, toda med kopalci je največ otrok, ti pa plačajo le 20 dinarjev vstopnine. Kopališče in športna igrišča ob njem so edini zabavni prostor Kroparjev, zato bi njihova prizadevanja, da ga napravijo še bolj prijetnega in urejenega, kot je sedaj, kazalo podpreti.

Vir: Glas, 14. 8. 1963

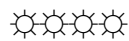

Na kopališču v Kropi običajno ni veliko kopalcev. Stalni gostje so le otroci, med katerimi jih je največ iz osješke kolonije.

Vir: Glas, 14. 8. 1963

Živ žav na kopališču v Kropi, ok. 1965
Vir: delcampe

Otroško letovišče v Kropi

Otvoritev otroškega letovišča. Kropa – V nedeljo, 19. junija so v Kropi slovesno otvorili novo zgrajeno otroško letovišče, v katero je OO RK Osijek vložil za 40 milijonov dinarjev sredstev. Svečani otvoritvi so med drugim prisostvovali tudi številni gostje. Po otvoritvenih besedah predsednika OO RK Osijek Marte Belvanovič, je na kratko opisal pomen in pomembnost te gradnje, sekretar OO RK Liza Bunjevec, nakar je spregovoril tudi predsednik glavnega odbora RK Jugoslavije Pale Gregorič, ki je v svojem govoru omenil izredne naravne lepote kraja, v katerem se bo vsako leto razvedrilo in zdravstveno utrdilo veliko število mladih Osiječanov. Prva skupina otrok bo prišla že v tem tednu. Vsake tri tedne se bo izmenjalo po 200 otrok. S tem letoviščem je dobila radovljiška občina še en zelo pomemben turistični objekt.

Vir: Glas Gorenjske, 22. 6. 1960

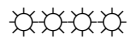
Letovišče RK v Kropi (za Dolgo njivo), ok. 1965
Vir: DAR

Letovišče RK v Kropi (za Dolgo njivo), ok. 1965
Vir: delcampe

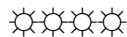
**Letovišče RK v Kropi (za dolgo njivo), od. 1963
Vir: delcampe**

Televizijski pretvornik

Rdeča lučka nad Kropo. V Kropi so postavili televizijski pretvornik, ki omogoča dober televizijski sprejem. Na pobudo sindikalne podružnice »Plamen« so v aprilu zgradili televizijski pretvornik. Finančna sredstva so prispevala podjetja »Plamen« in »UKO« iz Kroke ter obrat »Iskre« iz Lipnice. Vsa dela: izkop, polaganje kabla, zasip, postavitve stolpa – hišico za aparaturu in ostala pomožna dela, so opravili domačini sami brezplačno v skupni vrednosti 2,000.000 din. Vso strokovno pomoč so dali brezplačno strokovnjaki tovarne vijakov »Plamen« iz Kroke. V mesecu aprilu 1965 je bilo v Kropi 5 televizijskih sprejemnikov, sedaj pa jih imajo že petindvajset. Vsi lastniki televizorjev so zadovoljni s sprejemom, zato jim ni žal opravljenega prostovoljnega dela. / C. R.

Vir: Glas, 2. 6. 1965

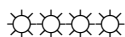
Zdravstvena ambulanta v Kropi

Zdravstvena služba v Kropi. Delovni kolektiv tovarne vijakov Plamen v Kropi je v zadnjih letih štipendiral zdravnika splošne prakse, zobozdravnika in nekaj medicinskih sester ter zgradil nove prostore za obratno ambulanto za podjetje in okolico. Kolektiv je vložil v ambulanto in za kadre finančna sredstva z namenom, da bi se izboljšala zdravstvena služba v Kropi in okolici. Dejansko pa se je stanje v primerjavi s preteklimi leti poslabšalo. Ves mesec julij je bila obratna ambulanta v Kropi zaprta.

Delavci in svojci Plamena in okoliških podjetij so v mesecu juliji 1970 imeli na voljo zdravstveno pomoč v 11 km oddaljeni Radovljici. Tudi v avgustu bo zdravnik ordiniral v Kropi le enkrat tedensko in medicinska sestra dvakrat tedensko. Šele septembra, je obljubljeno, da bo medicinska sestra v ambulanti vsak dan in zdravnik trikrat tedensko.

Prebivalci Kroke in okolice so upravičeno ogorčeni, ker je bila pred omenjenimi investicijami v Kropi zdravstvena služba boljše organizirana. / C. R.

Vir: Glas, 1. 8. 1970

Pokopališče v Kropi

Kaj bo s pokopališčem? Vprašanje (Anton Bešter, Kropa): »Kdaj in kako namerava krajevna skupnost rešiti vprašanje pokopališča v Kropi?«

Odgovor: Predsednik krajevne skupnosti Kropa Avgust Miljavec nam je pojasnil, da sedanje pokopališče ne ustreza in so pokopi zaradi talne vode zelo otežkočeni. Adaptacija pokopališča ne pride v poštev, zato namerava krajevna skupnost odkupiti sosednje zemljišče, ki ga bodo v jeseni najprej s sondami pregledali, če odgovarja za te namene. Takoj nato bodo pristopili k izdelavi načrta za pokopališče, seveda pod pogojem, če bodo tudi domačini zainteresirani in bodo pokopališki upravi poravnali vsaj minimalne obveznosti.

Vir: Glas, 14. 8. 1965 (rubrika 5 odgovorov – 5 vprašanj)

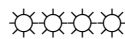

Kamnolom Kamna Gorica

V kamnolomu pri Kamni gorici delavci kljub slabemu vremenu in mrazu pridno pripravljajo kamenje za gradnjo novih stanovanj.

Vir: Glas, 9. 1. 1963

Okovje Kamna Gorica / Jelplast Kamna Gorica

Če se dekleta zavzamejo ... / Izkušnje naših kolektivov. Obrtno podjetje Okovje v Kamni gorici je zanimivo po strukturi zaposlenih. Izmed 44 članov kolektiva je 35 žensk in 9 moških. Večina so to mlada dekleta iz Lancovega, Kamne gorice in okolice. Tako razmerje zaposlenih delavk imajo marsikje v tekstilni industriji, za kovinsko stroko pa je to redkost.

In vendar tem dekletom, da tako imenujemo kolektiv glede na večini, ni šlo dobro zadnja leta. O tem je pravila pred dnevi predsednica njihove sindikalne organizacije Barbara Glavan: »Zmeraj slaba plača je bila. Dela ni bilo ... Toda zdaj je že vse drugače.« Tako je pravila Barbara.

Kaj je torej tisto – vse drugače? Barbara, njihov direktor in drugi so povedali veliko zanimivega: »Šlo je tako slabo, da so zadnja leta imela »dekleta« samo 12 ali 13 tisočakov na mesec. Še lani aprila je bil povprečni osebni dohodek v kolektivu samo 13.800 dinarjev! Nato so dobili novo tehnično vodstvo. Že samo to je vzbudilo upanje v spremembe in napredek. To pa je bilo tudi glavno. Postavili in usposobili so nove stroje, začeli iskati druge oblike proizvodnje, da bi povečali produktivnost in podobno. Da ne bi omenjali, kako so se stvari mesec za mesecem spreminjale, naj zadostuje samo podatek, da so jeseni, ko so v sklepu občinskega družbenega načrta začeli sestavljati svoj proizvodnji načrt za leto 1963 povsem presenetili občinske ekonomiste. Vrednost proizvodnje so za letos skoraj podvojili v svojem načrtu. Od

lanskih 46 milijonov dinarjev so za letos predvideli 85 milijonov dinarjev. Takega skoka seveda ni naredila nobena druga gospodarska organizacija v občini. Vendar tudi to še ni vse. Že v prvih petih mesecih so tudi tako povečani načrt prekoračili za 20 odst.

Delavka v podjetju Okovje v Kamni gorici

Celotni napredek je dosežen v precejšnji meri z novimi stroji, z drugačnim, umnejšim načinom dela itd. Velik napredek so dosegli z uveljavljanjem galvanizacije. Prej so posamezne izdelke obdelovali štirikrat ali pa še večkrat. Sedaj pa je z galvanizacijo hitro narejeno – z manjšo porabo materiala in lepše. Začeli so izdelovati tudi okusne izdelke, iz umetnih mas, ki jih obrizgajo, da so videti izredno lepo.

Velik korak k spremembam pa je bil stik z vsemi večjimi podjetji kovinske stroke v okolici. Prej so bili zaprti sami vase, sedaj pa so postali dopolnilna dejavnost ostale industrije. Precej delajo za tovarno Iskro v Kranju, za Plamen v Kropi, za Elan v Begunjah, za Verigo v Lescah in za druge večje in redne naročnike, tako da lahko delo planirajo in smotrno razporedijo na daljše roke. Med velike in redne odjemalce sodi tudi trgovsko podjetje Merkur v Kranju, ki mu izdelujejo posebne vrste tako imenovanih francoskih nasadil. To so tečaji za vrata. Prav ta izdelek jim mnogo obeta in sedaj pripravljajo poseben tekoči trak samo za izdelavo teh nasadil. Ko bodo to delo pravilno mehanizirali in uredili, bo en delavec letno dosegel 10 milijonov bruto proizvodnje po vrednosti.

S temi spremembami v zadnjem letu so si povečali tudi osebne dohodke, ki so v zadnjem mestu dosegli v povprečju 26.200 dinarjev. Tudi to še ni veliko, toda gleda na lanskih 13.800 dinarjev pomeni za zaposlene velik uspeh in še lepše obeta za prihodnje. / K. M.

Glas, 17. 7. 1963

Kratki dobavni roki in konkurenčne cene. Obrtno podjetje Okovje Kamna gorica je bilo ustanovljeno 1948. leta. Razvilo se je iz obrtne delavnice, ki je imela svoje delovne prostore raztresene po raznih hišah v Kamni gorici. Že od vsega začetka pa je bil glavni izdelek tega podjetja stavbno okovje. Tako že vrsto let v tem podjetju izdelujejo vseh vrst francoskih nasadil (pantov) za vrata in okna, zapirala za polkna in specialno okovje.

Danes je v podjetju 47 zaposlenih. Med njimi pa je kar 64 odstotkov žensk. Zanimivo je, da je ta delovni kolektiv po letih zelo mlad, saj je povprečna starost zaposlenih okrog 30 let. Njihovi povprečni osebni dohodki so se v zadnjih letih precej izboljšali in se trenutno gibljejo med 820 in 900 dinarji. Vsi zaposleni v podjetju so doma iz Kamne gorice in okoliških krajev. Zato v podjetju niso imeli posebnih stanovanjskih težav. Nekaterim delavcem pa so dali dolgoročna posojila za preureditev stanovanj, razen tega vsako leto dajo tudi regrese za dopuste, uredili so tople obroke v podjetju itd.

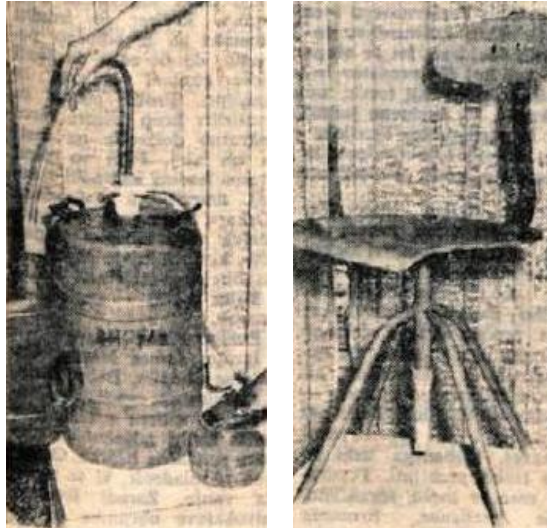
Svojevrstno prelomnico pa je podjetje Okovje doživelo pred tremi oziroma sedmimi leti. Takrat so začeli z redno predelavo plastičnih mas in izdelovanjem industrijskih stolov.

»Kako pravilna je bila odločitev, da smo proizvodnjo začeli preusmerjati na predelavo plastičnih mas, se kaže prav letos. Še lani je predstavljalo stavbno okovje (nasadila) 33 odstotkov celotne letne proizvodnje, letos pa tovrstna proizvodnja predstavlja le še 25 odstotkov, medtem ko večji del že predstavlja plastika. Prepričan sem, da bi nam letos precej trda predla, če se ne bi pravočasno preusmerili,« nam je povedal direktor podjetja Janez Cengle.

Njihovi plastični izdelki so predvsem embalaža za kozmetično in kemično industrijo. Med temi pa je prav gotovo najpomembnejši izdelek plastična črpalka za gospodinjstvo oziroma gorilno olje. Prednost te črpalke, ki so jo v glavnem sami razvili, je, da je z njo v posodi za olje moč ustvariti nadnormalni pritisk in tako brez težav izprazniti posodo do zadnje kaplje. Uspešno pa je prestala preizkušnjo tudi njihova plastična tlačilka za plavalne blazine. To pa sta le dve zanimivosti med vrsto drugih plastičnih izdelkov.

Tretji izdelek, po katerem je precejšnje povpraševanje na domačem trgu pa je industrijski stol. Postopek za izdelavo teh stolov so odkupili 1966. leta od podjetja TIO Lesce. Lani in letos pa so izdelavo teh stolov še izboljšali.

Okovje vse izdelke proda na domačem trgu. Prav tako pa jih tudi surovine dobavljajo domači proizvajalci, med katerimi je glavni OKI iz Zagreba. Največji kupci, če jih tako imenujemo, njihovih plastičnih izdelkov pa so trenutno Ilirija Ljubljana, Krka Novo mesto in Zlatorog Maribor.

Plastična črpalka, s katero je moč doseči nadnormalni pritisk.
Industrijski stol so izboljšali s sukalnimi plastičnimi dodatki.

In kaj je tisto, čemur navadno na kratko pravimo posebnost nekega podjetja?
Pri obrtnem podjetju Okovje Kamna gorica so to: iskani izdelki na domačem trgu, hitri dobavni roki in konkurenčne cene. Da je to res, pa nam pove tudi podatek, da je njihov proizvodni plan lani znašal 1,85 milijona, letos pa 2,25 milijona novih dinarjev, ki ga bodo pa letos še prekoračili. Napori tega kolektiva pa se kažejo tudi v težnji po modernizaciji in razširitvi proizvodnih oziroma poslovnih prostorov.

Vir: Glas, 22. 11. 1969

Nov logitip podjetja – Jelplast Kamna Gorica

Sprememba imena. Dosedanje podjetje Okovje Kamna gorica je v zadnjih dneh lanskega leta slavilo pomemben praznik. Zaradi razširitve proizvodnje in popolne preusmeritve na predelavo plastičnih mas s tehniko brizganja in vakuumiranja je obenem, ko je odprlo prenovljen obrat v Kamni gorici, spremenilo tudi svoje dosedanje ime. Prenovljeno obetajoče podjetje se od 1. 1. 1972 imenuje Jelplast Kamna gorica. Svoje novo ime je dobilo po največjem delu proizvodnje, plastiki in po značilnosti kraja, Jelovici, ki se boči v neposredni bližini podjetja.

Ko je pred 23. leti tedanje podjetje Okovje prešlo v družbeno lastnino, je sicer z izboljšanimi delovnimi pogoji nadaljevalo svoje proizvodne načrte pri izdelavi stavbnega in pohištvenega okovja. Že leta 1958 pa je tedanja uprava pravilno začutila ugodno smer ter pričela z predelavo plastičnih mas. Od prvih začetkov pa do serijske proizvodnje je potem minilo še nekaj let, vendar misel na nujnost nove

proizvodnje ni nikoli upadla. Podjetje je v letu 1963 pričelo z galvanizacijo, največ za potrebe okoliških podjetij, obenem pa se je istočasno začelo intenzivno ukvarjati z zametki plastike. V letu 1966 je bivše Okovje odkupilo od tedanjega TIA celotni proizvodni program izdelave industrijskih stolov, ga dopolnilo s še nekaj novimi tipi ter tako močno povečalo tedanjo proizvodnjo. V tem času so dobili že tudi naslednje stroje za predelavo plastičnih mas, katerih kapacitete pa so bile skromne zaradi še skromnejših možnosti nabave strojev. Po tem letu je bila galvanika ukinjena, prav tako pohištvno okovje, intenzivno pa se je delalo večinoma z lastnimi sredstvi na razvijanju plastike. Leto 1971 pomeni za to podjetje bistveni preobrat v proizvodnji, saj so ukinili še zadnje ostanke stare proizvodnje – izdelavo francoskih nasadil, ponovno na novo opremili obrate, prodali del zastarelih osnovnih sredstev, uvedli vakuumsko predelavo plastičnih mas ter povečali strojni park brizganja predelave. Ves ta proces je bil nekaj dni pred novim letom zaključen. Pripomniti je še treba, da je v to preusmeritev podjetje vložilo večji del svojih sredstev, pomembna pa je bila tudi podpora s Sklada skupnih rezerv SOB Radovljica, ki je delno priskočila na pomoč s kreditom.

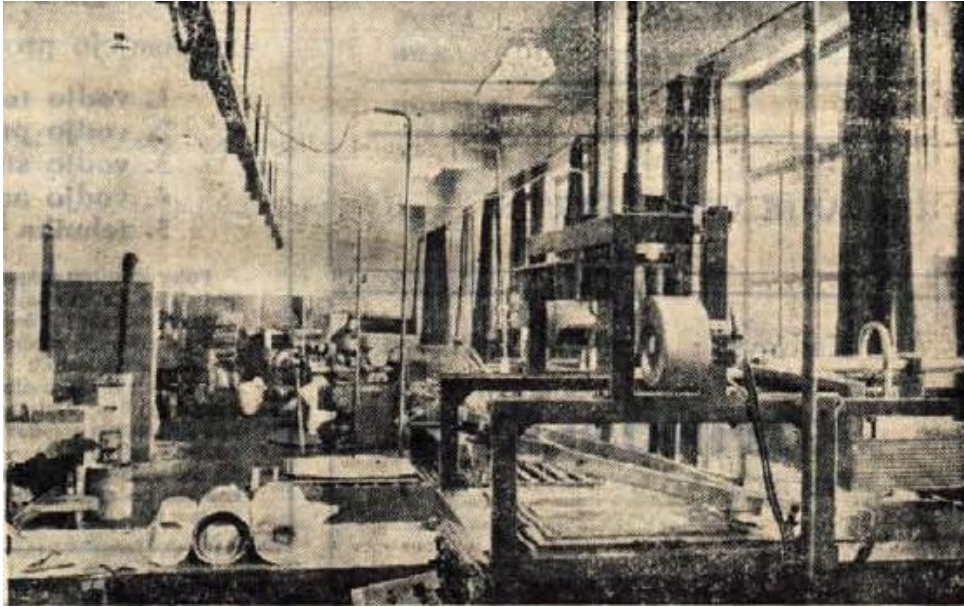
S serijsko izdelavo izdelkov iz plastike in s precejšnjo zmogljivostjo strojev se bo letna realizacija precej povečala. Pri tem naj še povemo, da so večino orodij za izdelavo naredili doma in da se s preusmeritvijo število zaposlenih v podjetju ne bo povečalo. Za 46 delavcev podjetja Jelplast Kamna gorica, večinoma domačinov, bodo organizirali v samem podjetju tečaje za prekvalifikacijo že v prvih mesecih letošnjega leta. In tudi sicer se delavci, zaposleni v Jelplastu, ne morejo pritoževati, kajti v podjetju so zanje vsa leta kar najbolje skrbeli. Vsak dan dobivajo iz Kroke toplo malico, osebni dohodki pa so v zadnjih treh mesecih lanskega leta znašali v povprečju 1330 dinarjev. Računajo, da bo s popolno preusmeritvijo povprečni osebni dohodek znašal v podjetju 1580 dinarjev.

Delavci so večinoma mladi, in kar je morda najvažnejše in je tudi deloma prispevalo k temu, da podjetje stoji že leta in leta na trdnih temeljih in tudi v letošnje leto vstopa s čistimi računi in željo, da bi poslovali kar najbolj uspešno: delavci so navezani na svoje podjetje in so z razumevanjem in dobro voljo prebrodili že marsikatero težavo.

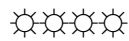
V upravi pravijo, da imajo za prve tri mesece letošnjega leta zasedene že vse zmogljivosti, tako na vakuum strojih, brizgalnih strojih, kakor tudi na strojih za izdelavo industrijskih stolov, prepričani pa so, da bo dovolj naročil tudi za stropne obloge, saj jih zdaj v poskusni proizvodnji že izdelujejo.

Le dobremu odnosu med delavci, pravilni usmeritvi in poslovni sposobnosti se v Jelplasu v Kamni gorici lahko zahvalijo, da se jim obeta dober in še boljši jutrišnji dan.

Vir: Glas, 8. 1. 1972

Proizvodnja hala Jelplasta
Vir: Glas, 8. 1. 1972

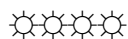
Vrtec Kamna Gorica

Cicibani Kamne gorice se zahvaljujejo. Vas Kamna gorica šteje le 450 prebivalcev, vendar v njej že 18 let deluje vzgojno-varstvena ustanova oziroma otroški vrtec, ko tej ustanovi še vedno pravijo domačini. Letos vrtec obiskuje 23 predšolskih otrok. V okviru ustanove deluje tudi mala šola, v katero zajeti vsi vaški otroci, ki bodo letošnjo jesen stopili v prvi razred osnovne šole.

Prostori otroškega vrtca so v stavbi bivše šole. S pomočjo temeljne izobraževalne skupnosti Radovljice in tovarne Plamen Kropa, so te dni prenovili prostore in kupili nekaj novih učil ter igrač. Otroci se v novih prostorih udobno počutijo, zato so mi ob obisku dejali: »Najlepše se zahvaljujemo vsem, ki so prispevali denar za prenovitev vrtca in nakup novih igrač.« / J. Vidic

Vir: Glas, 7. 6. 1969

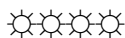
Posebna osnovna šola Kamna Gorica

**Tako poteka pouk na posebni osnovni šoli v Kamni Gorici.
Glas, 22. 1. 1962**

Poslopje zavoda za mentalno prizadeto mladino v Kamni gorici. Glas, 11. 12. 1963

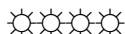
Zazidalni načrt Kamne Gorice

Potrjeni trije zazidalni načrti. Med zelo obsežnim dnevnim redom je skupščina občine Radovljica razpravljala v ponedeljek o zazidalnih načrtih za Kamno gorico, Brezovico in vzhodni del Lesc, ki jih je izdelal Zavod za urbanizem na Bledu.

Čeprav osnutek urbanističnega programa iz leta 1966 ne predvideva povečanja števila prebivalcev na področju Kamne Gorice oziroma Brezovice, je bilo nujno potrebno izdelati zazidalni načrt, ker žive tu delavci v zelo neugodnih stanovanjskih razmerah. V sporazumu z občino je tako tovarna Plamen Kropa naročila oba zazidalna načrta.

Zazidalni načrt za Kamno Gorico je izdelan za področje med levim bregom stranske struge Lipnice, obrtnim podjetjem Okovje in hribom Zijalka. Na tem ozemlju bo razvrščeno 50 hiš – 36 individualnih in 14 vrstnih.

Vir: Glas, 20. 7. 1967

Smučišče nad Kamno Gorico

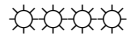
Vaščanom Kamne gorice v radovljiški občini se je izpolnila dolgoletna želja. Občinska skupščina in Gozdno gospodarstvo Bled sta jim odobrila posek gozda na osojnem

pobočju Jelovice ob cesti Kamna gorica – Radovljica za pripravo smučišča. Delo sta organizirala in vodila krajevna skupnost in TVD Partizan. Prebivalci pa so v prostovoljni delovni akciji v štirinajstih dneh opravili prek 1500 delovnih ur. Starim in mladim Kamnogoričanom so se pridružili vaščani iz sosednje Zgornje in Spodnje Lipnice, pri delu pa jim je pomagal tudi buldožer gradbenega podjetja Gorenjc iz Radovljice.

Novo smučišče v Kamni gorici je dolgo 600, široko pa 40 do 60 metrov z višinsko razliko 140 metrov. Zraven tega smučišča so v bližini tudi tereni za manj ahtevne smučarje, gozdna pot pa je primerna tudi za sankanje.

Organizatorji zdaj upajo, da bodo kmalu lahko zgradili tudi vlečnico. Pri tem računajo na razumevanje in podporo delovnih in družbenopolitičnih organizacij, saj bo novo smučišče v Kamni gorici nedvomno privlačna točka za številne ljubitelje smučanja. Lega tega smučišča je namreč izredno ugodna, saj se tu zadržuje sneg zelo dolgo. / I. Poljšak

Vir: Glas, 27. 2. 1974

Trgovina v Kamni gorici

Preurejena trgovina v Kamni gorici. Prebivalci Kamne gorice so prejšnji pete dobili sicer majhno, vendar moderno samopostrežno trgovino; takšno, ki bo povsem ustrezala tako glede založenosti kot izbora različnega blaga za dlje časa. Samopostrežno trgovino je iz prejšnje klasične preuredilo podjetje Živila Kranj. Z deli so začeli pred dobrim mesecem. Trgovina ima 50 kvadratnih metrov prodajnega prostora in najmodernejšo opremo. Celotna površina s skladiščem pa meri okrog 100 kvadratnih metrov.

Za preureditev v samopostrežno trgovino so se v podjetju Živila odločili, ker prejšnja ni bila več kos vse večji kupni moči prebivalcev Kamna gorice. Sicer pa so sodobnejšo trgovino vse bolj zahtevali tudi prebivalci. Izbor blaga v novi trgovini je zdaj približno enkrat večji kot je bil v prejšnji. / A. Ž..

Vir: Glas, 29. 9. 1973

Iskra Lipnica

Pohišstvo na dežju. Od našega bralca iz Lipnice smo pred dnevi prejeli dopis z naslednjo vsebino:

»Tovariš Bodičar! Če imaš kaj časa, Te vabim, da si v Lipnici pri Kropi ogledaš pohišstvo, obleko, knjige in druge osebne potrebščine, last matičarja Ivana Kramarja, ki ležijo pred obratom tovarne Iskra v Lipnici in so s ceste, ki vodi iz Podnarta v Kropo, dobro vidne. Kramar – star partizan – leži v bolnišnici, vodja obrata (obrat je v rekonstrukciji) Damjan Hafner pa je medtem postavil vse njegove stvari le slabo zavarovane (glej sliko) ven na dež.«

Ko se je naš sodelavec v začetku tega meseca mudil v Kropi in Kamni gorici ter okolici, je posnel tudi sliko, ki jo objavljamo. To pove vse, zato je vsak nadaljnji komentar odveč.

Vir: Glas Gorenjske, 9. 4. 1960

Od Posavca do Kroke. Iskrin obrat v Lipnici je, kot je bilo videti, še vedno v gradnji. Prebivalci Lipnice, Kamne gorice in Dobrave si od njega precej obetajo, kajti mnogi bodo tam našli zaposlitev.

Vir: Glas Gorenjske, 27. 6. 1960

Pred štirinajstimi dnevi je začel obratovati nov obrat kranjske »Iskre« v Lipnici. Čeprav je kolektiv majhen, saj šteje le 130 ljudi, pa bo vendar njegova letna bruto proizvodnja znašala okoli ene milijarde dinarjev. V obrati »Iskre« v Otočah bodo že letos začeli s proizvodnjo.

Vir: Glas Gorenjske, 27. 7. 1960

V novem obratu »Iskre« v Lipnici so začeli s proizvodnjo

Vir: Glas Gorenjske, 27. 7. 1960

Slavnostna otvoritev Iskrinega obrata v Lipnici / Od oddelka do modernega obrata. Delovni kolektiv obrata kranjske Iskre v Lipnici pri Kropi je na dan pred praznikom slavil pomembno delovno zmago: od malega oddelka, ki je imel leta 1959 nekaj nad 46 milijonov bruto produkta in 31 zaposlenih, je zrasel v dobi poskusne proizvodnje v moderen obrat s 130 zaposlenimi in 400 milijoni bruto produkta.

»Moderni, sodobno opremljeni prostori, visoka proizvodnost, dobri delovni pogoji – vse to je odraz sedanosti in garancija za prihodnost«, je ob otvoritvi dejal šef obrata tovariš Hafner.

Zunanje obrate je Iskra formirala zaradi specializirane proizvodnje. Obratu v Lipnici je Iskra namenila predvsem številčnike za števec, v nadaljnji fazi pa ure za dvotarifne števec. S pomočjo matičnega podjetja in pod dobrim vodstvom obrata je uspelo ustvariti v kolektivu delovni polet, dobro delovno disciplino in kvalitetne izdelke. V obratu prevladuje ženska delovna sila, ki se je naglo priučila natančnemu delu. Povprečna starost v kolektivu je komaj 24 let.

Sekretar za industrijo LRS, ing. Viktor Kotnik, je pri slovesni otvoritvi med drugim dejal, da je obrat Lipnica zanimiv in nazoren primer delitve dela, ki ima končni cilj ozko specializacijo, s tem pa tudi moderen način dela, ki garantira izredno kvaliteto in nizko ceno. Ob koncu je v imenu Izvršnega sveta LRS čestital kolektivu k uspehu.

Čestitkam so se pridružili tudi generalni sekretar Iskrine skupnosti Silvo Hrast, podpredsednik ObLO Radovljica in predsednik DS Iskre Kranj. Za vso pozornost in pomoč pa se jim je zahvalil predsednik DS v Lipnici Ivan Varl.

Slavnostno vzdušje so popestrili tudi pionirju osnovne šole iz Krope, ki so navzočim zapeli nekaj borbenih in otroških pesmi. Njihove recitacije so bile odmev borbenega časa in so dale delovni zmagi tega kolektiva ob dnevu republike praznično obleko. / R. K.

Vir: Glas, 2. 12. 1961

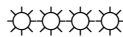

Delavke pri delu v Iskrinem obratu v Lipnici, 1961

Vir: Glas, 2. 12. 1961

Nov obrat Iskre v Lipnici, 1961
Vir: Foto kino klub Alpa Radovljica

Osnovna šola v Lipnici

Osemletka brez telovadnice in garderobe. Vprašanje (Anton Bešter, Kropa): »Osemletka Staneta Žagarja v Lipnici je brez potrebne telovadnice in garderobe. Kljub večkratnim obljubam, da se bo to zgradilo, ostane le pri načrtih in obljubah. Ali bodo učenci v Lipnici lahko puščali brez skrbi svojo obleko, ker nimajo garderobe, in kdaj se bodo lahko razvedrili v telovadnici?«

Odgovor: Načelnik oddelka za družbene službe pri skupščini občine Radovljica nam je posredoval naslednji odgovor: »V občini Radovljica je stanje šolskih prostorov izredno kritično, saj odpade na enega učenca le 0,90 m² čiste površine učnega prostora. Pouk je na vseh šolah v dveh izmenah, čeprav sedemletni načrt predvideva eno in pol izmene, če bo seveda na razpolago dovolj sredstev za negospodarske investicije.

Po planu imajo prioritetni red objekti, ki bodo prvenstveno rešili to vprašanje. Ni skrivnost, da je potrebna nova šolska zgradba v Radovljici, kjer se stiska 1200 učencev v neodgovarjajočih življenjskih in učnih pogojih. Enako je stanje na Bledu in v Bohinju.

Vsekakor so potrebne tudi telovadnice, saj ima od 6 matičnih šol svojo telovadnico samo osnovna šola Gorje, medtem ko učenci ostalih šol gostujejo bodisi v telovadnicah TVD Partizana oz. so brez njih, na primer v Lipnici, do aprila meseca pa so bili tudi v Radovljici. Zadeva je torej povsod kritična, posebej pa sedaj, ko so bila zaradi nove gospodarske situacije že tako majhna sredstva za investicije v šolstvu zreducirana na minimum.

Ali bodo učenci v Lipnici lahko puščali brez skrbi svojo obleko, ker nimajo garderobe, in kdaj se bodo lahko razvedrili v telovadnici, je odvisno od sredstev, ki bodo na razpolago za investicije v šolstvu.

Sklad za šolstvo bi potreboval za odpravo dveh izmen, za adaptacijo vseh šolskih stavb in za gradnjo telovadnic ter igrišč 2 milijardi dinarjev lastnih sredstev, dobil pa jih je za te namene – razen sredstev za osnovno dejavnost šol – le skromnih 40 milijonov, kar ne zadošča niti za skrajno minimalne izdatke.

Vsekakor bodo morali pri rešitvi problema telovadnice v Lipnici sodelovati vsi občani te krajevne skupnosti, zlasti pa tisi, ki jim je prvenstvena naloga skrb za mladino, in z lastno iniciativo in udeležbo javnosti odpreti razpravo, kje bi v lokalnem merilu našli sredstva za te potrebe.

Vir: Glas, 14. 8. 1965 (rubrika 5 odgovorov – 5 vprašanj)

Osemletka v Lipnici je brez potrebne telovadnice in garderobe. / Foto: Perdan.

Vir: Glas, 14. 8. 1965

Lipniška šola terja rešitev. Vprašanje, ki bo zanimalo vse prebivalce desnega brega Save od Lancovega do Podnarta, nam je postavil predsednik zbora delovne skupnosti osnovne šole Stane Žagar v Lipnici Milan Poljanšek.

Vprašanje: Osnovna šola Stane Žagar v Lipnici je bila zgrajena v prvi etapi leta 1957 in je to le za silo rešila problem šolstva na tem območju. Nujno bi bilo takoj pristopiti k gradnji telovadnice in povečati kapaciteto šolskega učnega prostora vsaj za dve učilnici. Zanima me, v katerem obdobju perspektivnega razvoja šolstva bo rešeno vprašanje lipniške šole in kako?

Zaradi nedokončane regulacije Lipnice ob sotočju s Kroparico so jesenske poplave septembra lani razušile most, ki vodi do šolskega poslopja. Tako sedaj do šole ni mogoč dostop z nobenim vozilom. Zanima me, kdaj bo zgrajen novi most do šole in dokončno izvršena regulacija Lipnice?

Odgovor: Na prvo vprašanje nam je odgovoril načelnik oddelka za družbene službe SO Radovljica: »Perspektivni plan razvoja šolstva v občini je šele v izdelavi. Zaradi predvidene gradnje novih šol je bil ustanovljen poseben sklad za investicije v šolstvu, ki zbira sredstva gospodarskih organizacij na osnovi priporočila občinske skupščine

Radovljica, da namenijo 3,5% sredstev od bruto osebnih dohodkov zaposlenih za gradnjo šolskih objektov v občini. Upravni odbor sklada bo na osnovi izdelanega programa razvoja šolstva v okviru razpoložljivih finančnih sredstev določil vrstni red gradenj. V programu bodo zajete tudi potrebe lipniškega bazena. Predvideno je, da bi v prvi fazi rešili problem šolskega učnega prostora, v drugem planu pa je izgradnja telovadnice. Kdaj bomo lahko pristopili k realizaciji tega ni mogoče točno predvideti.«

Morda pa bo vprašanje lipniške šole, kljub doslej slabim izgledom, le kmalu rešeno. Delavski svet tovarne Plamen v Kropi, ki je močno zainteresiran za rešitev njihovih problemov, je na zadnji seji sprejel sklep, da je tovarna pripravljena na osnovi priporočila občinske skupščine prispevati sredstva za potrebe šolstva, vendar le pod pogojem, da se namensko uporabljajo za šolo v Lipnici.

Glede nedokončane regulacije Lipnice in izgradnje mostu, ki vodi do šole, sta nam predsednik OS Radovljica in predstavnik Vodne skupnosti zagotovila, da bodo ponovno začeli z deli pri regulaciji Lipnice okoli 15. maja in v okviru teh del zgradili tudi potrebni most do šole. / Preredila: Sonja Šolar

Vir: Glas, 28. 4. 1966 (rubrika: 5 odgovorov – 5 vprašanj)

Z referendumom smo se odločili za telovadnico in vseh drugih potrebnih prituklin. Na sliki vidimo prva začetna dela. Podjetju Gorenjc iz Radovljice oziroma vodstvu in delavcem želimo, da bi čim prej in čim bolje opravili delo. / Foto: M. Debeljak, Zg. Dobrava (27. 5. 1968)

Vir: Glas, 1. 6. 1968 (rubrika: Bralci nam pišejo)

Septembra nova šola v Lipnici. Pred praznikom radovljiške občine smo se pogovarjali s predsednikom radovljiške občinske skupščine Stankom Kajdižem. Takrat smo tudi izvedeli, da bo septembra letos končana v Lipnici prva iz serije osnovnih šol, ki jih bodo v radovljiški občini zgradili s samoprispevkom občanov. Kot smo si pred kratkim ogledali gradbišče nove oziroma preurejene šole smo bili nemalo presenečeni. Predstavniki splošnega gradbenega Gorenjc iz Radovljice, ki je izvajalec gradbenih del na tej šoli, so nam povedali, da so z deli začeli 5. junija, končali pa jih bodo do 15. septembra letos. V treh mesecih bodo podaljšali in razširili

staro stavbo, tako da bo v njej 9 učilnic in 9 kabinetov; zato bo v prihodnje šola v Lipnici osemletna šola.

Predstavniki Gorenjca pa so nam tudi povedali, da bo do 15. septembra letos zgrajena tudi nova telovadnica. Rekli so, da pri delu nimajo posebnih težav in zato ni bojazni, da šola in telovadnica ne bi bili zgrajeni do predvidenega roka. Te dni dela pri gradnji oziroma preurejanju in opremljanju šole nad 80 delavcev. / A. Ž.

Vir: Gorenjski glas, 14. 8. 1968

Preurejena šola v Lipnici bo sprejela prve učence 15. Septembra letos. / Foto: Franc Perdan.

Vir: Gorenjski glas, 14. 8. 1968

V Lipnici šola za 350 učencev. Točno do roka je splošno gradbeno podjetje Gorenjc iz Radovljice končalo gradbena dela osnovne šole v Lipnici. Jutrišnja otvoritev šole pomeni uresničitev začetka velike samoupravne akcije občanov radovljiške občine. Zgrajena bo namreč prva od šol, ki jih bodo do 1972. leta gradili s samoprispevkom.

V šoli bo sedaj najsodobnejši kabinetni pouk. Namesto prejšnjih štirih bo sedaj v šoli 9 učilnic in 5 kabinetov. Šola bo imela tudi vse druge prostore razen telovadnice, ki bo zgrajena decembra letos. Od stare šole so ostali tako rekoč le zidovi. Šolska površina se je povečala kar za 140 odstotkov, kabinet pa za 120. Gradbena oziroma preurejevalna dela so veljala 240 milijonov starih dinarjev, od tega pa se 150 milijonov starih dinarjev že prispevali občani in delovne organizacije s samoprispevkom.

Šolo bodo odprli v nedeljo dopoldne ob 10. Uri. Prosvetni delavci v radovljiški občini pravijo, da bo to ena najmodernejših oziroma sodobnih šol na Gorenjskem. / A. Ž.

Vir: Glas, 21. 9. 1968

Zgrajena je prva od šestih šol. / V šoli Lipnica je prostora za 350 učencev. V nedeljo dopoldne so v Lipnici odprli obnovljeno osnovno šolo Staneta Žagarja. S tem je bil prej kot v enem letu uresničen prvi del dogovora o gradnji in osnovni šoli v radovljiški občini, za kar so se prebivalci radovljiške občine in delovne organizacije odločili na referendumu o krajevnem samoprispevku.

Šola v Lipnici je prva od šestih šol, ki jih bodo zgradili do 1972. leta. Ostala je namreč še gradnja popolnih osemletnih šol v radovljici, na Bledu in v Bohinjski Bistrici, dograditev šole v Lescah in izgradnja nižje razredne šole v Begunjah. Z gradnjo teh šol bodo začeli 1970. leta, ko se bo od občanov, delovnih organizacij in občinske skupščine nateklo v Gorenjski kreditni banki toliko denarja, da bodo dobili kredit. Za gradnjo vseh teh šol bo potrebnih okrog dve milijardi in pol starih dinarjev. S tem pa se bo celotna šolska površina v občini povečala za nadaljnih 16 tisoč 800 kvadratnih metrov.

Nedeljske otvoritve šole v Lipnici, v kateri je prostora za 350 učencev, se je udeležilo veliko prebivalcev iz radovljiške občine. Za obnovitev te šole je bilo potrebnih 240 milijonov starih dinarjev. V šoli je sedaj 9 sodobnih in opremljenih učilnic ter pet kabinetov. Vse to in nova telovadnica, ki bo zgrajena do konca leta, pa bo omogočilo, da bo v prihodnje v šoli lahko sodoben pouk, ki bo ustrezal tudi pogojem sedanjega učnega načrta. Velika prednost obnovljene šole pa je tudi v tem, da bodo pouk lahko prilagojevali vsem morebitnim spremembam učnega programa.

Po otvoritvi si je v nedeljo novo šolo v Lipnici, za katero pravijo radovljiški prosvetni delavci, da je ena najmodernejših oziroma sodobnih na Gorenjskem, ogledalo veliko število prebivalcev krajevne skupnosti Lipnica in drugih krajev v radovljiški občini. / Foto: F. Perdan

Ob otvoritvi šole, ki jo je spremljal tudi bogat kulturni program, je predsednik radovljiške občinske skupnosti Stanko Kajdiž v svojem govoru izrekel priznanje vsem, ki so prispevali k izgradnji šole. Posebej je poudaril prizadevanje kolektiva gradbenega podjetja Gorenjc, ki je uspel v treh mesecih opraviti dokaj zahtevna dela. Prav tako pa se je zahvalil tudi občanom in kolektivom, ki so pred manj kot letom dni s svojo odločitvijo omogočili obnovitev šole v Lipnici in hkrati tudi izgradnjo bodočih petih šol v radovljiški občini.

Obnovljeno šolo Staneta Žagarja v Lipnici je v nedeljo dopoldne odprl predsednik radovljiške občinske skupščine Stanko Kajdiž in povedal, da bodo drugih pet šol v radovljiški občini zgradili do 1972. leta. / Foto: F. Perdan

Na otvoritvi šole so v kulturnem programu sodelovali godba na pihala iz Gorij, pevski zbor in recitatorji osnovne šole Lipnica, harmonikarski zbor glasbene šole iz Radovljice in komorni zbor Stane Žagar iz Krope. Udeležence pa sta pozdravila tudi član sveta krajevne skupnosti Lipnica Ludvik Šmitek in ravnatelj šole Dušan Poljšak.

Nova oziroma obnovljena šola Staneta Žagarja v Lipnici ne pomeni le dostojen spomenik narodnemu heroju, ki je dobršen del življenja preživel v teh krajih, kjer se je posvetil neutrudljivemu revolucionarnemu delu, marveč tudi začetek uresničevanja samoupravnega dogovora občanov radovljiške občine. / A. Žalar

Vir: Glas, 25. 9. 1968

Nova telovadnica v Lipnici. V soboto, 24. Maja, ob 17.30 bo pri osnovni šoli Staneta Žagarja v Lipnici pri Kropi obenem s počastitvijo 50-letnice ZKJ in SKOJ ter dneva mladosti otvoritev nove telovadnice. Na svečani akademiji bodo sodelovali učenci osnovne šole Staneta Žagarja iz Lipnice, moški pevski zbor Stane Žagar iz Krope, moški pevski zbor garnizije Stane Žagar iz Kranja, gojenci glasbene šole v Radovljici ter godba na pihala iz Gorij.

Z dograditvijo telovadnice je v celoti zaključena sodobno urejene šole, prve iz programa izgradnje novih šol v radovljiški občini.

Vir: Glas, 17. 5. 1969

**Nova osnovna šola Stane Žagar s telovadnico v Lipnici. / Foto: F. Perdan
Vir: Glas, 31. 5. 1969**

Vodovod na Dobravi

Od Posavca do Krope. Bilo je čisto navadno nedeljsko jutro. Tako jutro, ko pri Posavcu skoraj ni bilo moč čez cesto mimo tolikih vozil, ki so iz Ljubljane ali kdo ve od kod drvela proti planinam in jezerom, proti svežemu zraku naše Gorenjske. Toda prodajalka pisanih spominčkov na železniški postaji Otoče je celo menila, da je to podpopprečna nedelja. »Kmetje imajo mrvo za spravljat,« je dejala, kajti nobenega obiskovalca oziroma kupca ni bilo nikjer.

Z zavihanimi rokavi in nekaj dolgih enakomernih korakov in že se je izmed kamnitega venca prikazala vabljiva ravnina Dobrave. Z malo vzpetine je bil zelo lep razgled na Radovljico in jeseniški kot, na Tržič, ki je bil še v rahli megli, ter na blejski grad in pobočje Jelovice na drugi strani.

Dobravska polja so bila križem prekopana. Preko njiv in travnikov ob jarkih so bili dolgi kupi mrtve, puste zemlje in kamenja. Toda to ni žalost tamkajšnjih prebivalcev, marveč velik, srečen dogodek. V okviru njihove vodovodne skupnosti, ki na desnem bregu Save že več let vztrajno in načrtno gre z vodovodom od vasi do vasi, so končno na vrsti tudi na Dobravi. Prav te dni je, menda samo poskusno, že pritekla voda v glavni cevovod na Zgornjo Dobravo. Prekope za stranske vode do svojih hiš pa kopljejo sedaj. Niti nedelja, niti mrva jih ni zadržala. »Voda je za nas najvažnejša,« so povedali v razgovoru. Dan borca bodo, kot pravijo, proslavili s to delovno zmago. Nihče menda ni vprašal za odškodnino za razkopano žito, koruzo ali krompirišče. Samo da bo končno pritekla voda.

Vir: Glas Gorenjske, 27. 6. 1960

Še nekaj dni in voda bo pritekla do hiše. Davne, davne želje in obljube je uresničila samo enotnost in pripravljenost prebivalcev.

Vir: Glas Gorenjske, 27. 6. 1960

Nevarna voda / Kako je prišlo do zastrupitve skupine otrok in vaščanov na Srednji Dobravi? Pred kratkim smo objavili članek o množičnem obolenju otrok z območja občinskega ljudskega odbora Ljubljana-Šiška, ki so letovali na Srednji Dobravi pri Kropi. V njem je bilo govora predvsem o tem, da so organizatorji letovanja premalo poskrbeli za primerne pogoje letovanja in so zato tudi odgovorni za obolenja.

Na željo okrajnega sanitarnega inšpektorat, ki je razmere na Srednji Dobravi temeljito pregledal in analiziral vzorce, ki so privedli do neprijetnega dogodka, pa objavljamo dodatno pojasnilo, ki ima delno tudi namen ovreči nekatere trditve iz prvega članka.

Okrajni sanitarni inšpektorat je po pregledu razmer v združenem domu na Srednji Dobravi, ki ga je ObLO Ljubljana-Šiška dogradil, da ga lahko uporablja za letovanja otrok s svojega območja, res ugotovil nekatere pomanjkljivosti. Vendar pa so organizatorji letovanja že pri prvem opozorilu na napake z razumevanjem upoštevali vsa navodila in kar je bilo mogoče tudi takoj uredili. S tem so dokazali, da jemljejo organizacijo letovanja resno in da se zavzemajo za to, da bi nudili otrokom prijetno in vsestransko neoporečne pogoje letovanja.

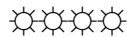
Pač pa je bilo ob tej priložnosti ponovno ugotovljeno, da je obolenje otrok in 11 vaščanov povzročila voda iz zajetja, ki so jo uporabljali medtem, ko ni bilo vodovodne vode in prva voda, ki je po daljni prekinitvi pritekla iz vodovodnih cevi. Vaščani se spominjajo, da jih je že ob neki drugi priložnosti, ko je zmanjkalo vodovodne vode, nekaj zbolelo, vendar na to niso bili pozorni.

Zakaj torej gre? Vodovod Kamna gorica je preobremenjen. Posebno močan potrošnik vode je Iskrin obrat v Lipnici, ki potrebuje veliko količine tehnične vode. Ob dnevih s

posebno veliko porabo vode razbremenilnik ne zmore zalagati vseh rezervoarjev, zato v nekaterih ceveh vode zmanjka. Spremenjen pritisk v vodovodnih ceveh pa povzroča, da pronica skozi stene cevi, posebno pa še pri stikih, talna voda (vodovodne cevi so speljane tudi v bližini gnojišč), ki prinaša v cevi raznovrstno umazanijo.

Ta problem bi bilo mogoče rešiti tako, da bi za omenjeni vodovod zgradili večji razbremenilnik, začasno pa tudi tako, da bi obrat v Lipnici za svoje namene ne uporabljal vodovodne vode. Že v bližnji prihodnosti se bodo sestali predstavniki sanitarne inšpekcije, uprave vodovoda, ObLO Radovljica in obrata v Lipnici in se pogovorili, kako bi nevarno pomanjkljivost čim prej odpravili. / M. S.

Vir: Glas, 4. 8. 1962

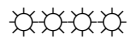

Nov gasilski dom na Srednji Dobravi. Prostovoljno gasilsko društvo Srednja Dobrava pri Kropi, ki je bilo ustanovljeno 1963. leta in je najmlajše v radovljiški občini, bo jutri 19. julija, slovesno odprlo nov gasilski dom in predalo namenu novo motorno črpalko. Društvo bo ob tej priliki razvilo še svoj prapor.

Slovesnost se bo začela ob dveh popoldne z mokro vajo, ki jo bodo izvedli gasilci okoliških društev. Nato bo povorka krenila do novega doma, kjer bo krajša slovesnost. Sodelovala bo tudi godba na pihala iz Lesc. Po proslavi bo vrtna veselica z bogatim srečelovom. Obiskovalce bo zabaval kvintet Gorenjci iz Radovljice s pevcema.

Dobravski gasilci želijo, da bi se njihove prireditve udeležilo čim več ljubi. / jk

Vir: Glas, 18. 7. 1970

Asfaltirane ceste in poti na Dobravi

Asfalt tudi na Dobravi. Ta in prihodnji mesec bosta kot kaže na Gorenjskem minila v znamenju asfaltiranja cest. Delavci Cestnega podjetja Kranj so danes tu, jutri tam in z vso naglico hitijo uresničevati za letos načrtani program obnove in asfaltiranja cest v posameznih gorenjskih občinah. Prejšnji teden so bili še v Besnici, ta teden so asfaltirali v krajevni skupnosti Srednja Dobrava v Radovljiški občini, v četrtek popoldne oziroma včeraj pa so njihovi stroji že zabrneli na Šenturski gori.

V krajevni skupnosti Srednja Dobrava v radovljiški občini so se že približno leto dni pogovarjali o ureditvi in asfaltiranju ceste od priključka na glavno cesto v Lipnici do trgovine na Srednji Dobravi. Sklenili so že pogodbo s Cestnim podjetjem v Kranju, nakar so začeli razmišljati, da bi program razširili.

»Vse več mnenj je bilo, da bi asfaltirali tudi ceste na Spodnji, Srednji in Zgornji Dobravi. Pogovorili smo se s prebivalci vseh treh vasi, napravili predračune in se potem odločili, da asfaltiramo vse ceste. To je kar precejšnja površina, saj je bilo v programu okrog 10.000 kvadratnih metrov oziroma nad 3 kilometre ceste« je povedal predsednik gradbenega odbora in hkrati član sveta krajevne skupnosti Jože Ješe, 45-letni mizar s Srednje Dobrave.

Jože Ješe

Odločili so se za prostovoljni prispevek. Po posebnem ključu je vsaka družina prispevala 1000 novih dinarjev in prav toliko na avto in traktor. Prispevek na konja je bil 500 dinarjev, na vsakega zaposlenega 300 in za vsak hektar zemlje (nad ne hektar) po 100 novih dinarjev. Tako je sto družin zbralo okrog 200.000 novih dinarjev (nekateri so prispevali tudi do pol milijona starih dinarjev) kar je približno tretjina celotnega zneska. Cestno podjetje iz Kranja je položilo asfalt do srede, zdaj pa bodo s prostovoljnim delom uredili še bankine.

Asfaltiranje na Dobravah

Njihovo akcijo so podprla tudi nekatera podjetja, Cestno podjetje in občinska skupščina. Cestno podjetje ji je namreč odobrilo 200.000 dinarjev posojila za dve leti, občinska skupščina pa je letos zagotovila 100.000 dinarjev. Razen tega pa bodo nekaj denarja prispevali še Špecerija Bled in Gozdno gospodarstvo na Bledu. Krajevna organizacija zveze borcev pa je že prispevala 50.000 novih dinarjev. Predsednik gradbenega odbora Jože Ješe je tudi povedal, da pri pripravi del in med asfaltiranjem ni bilo nobenih težav in da so prebivalci z razumevanjem sledili akciji.

Nikjer se niso pritoževali, če je bilo treba podreti drevo, odstraniti del meje in podobno. Mnogi med njimi so se celo odločili za asfaltiranje dvorišč. / A. Žalar
Vir: Glas, 25. 8. 1973

Mišače

Mišače – malce pozabljen kraj. Bil je že gost mrak, ko smo potrkali na Mišačah pri hiši številka 9. Doma se pravi pri Poglajnu. In prav v teh hiši, kjer živi Kristina Rožič, je bila včasih prva partizanska tehnika na Gorenjskem. Partizani so tamkaj nekaj časa tiskali različne letake, oglase in menda tudi Poročevalca. V skrivališču, ki je bilo s posebnim rovom povezano s hlevom (luknja oziroma izhod je bil v jaslih) pa so imeli tudi radio, kjer so poslušali poročila iz tujine.

Kadar so pri Poglajnu dobili nenapovedan ali sovražen obisk, je Rožičeva mama z žlico potrkala po kuhinjski pipi za vodo in v skrivališču, mimo katerega je potekala vodovodna cev, so bili obveščeni, da morajo prekiniti delo.

Toda skrivališče je bilo izdano. Nemci so takrat Kristini Rožič ubili moža, njo pa izselili v Nemčijo.

Ko smo jo v petek obiskali, je žal nismo dobili doma. Bila je na okrevanju v Mojstrani. Zato pa smo se hitro sporazumeli za pogovor z njenima (že poročenima) hčerkama Janjo in Zdenko.

»Kako pa to, da vas je še zaneslo na Mišače, saj je znano, da kogar ima bog rad, ga ne pošlje kar tako na Mišače, ampak ga reje pusti na Dobravi?« sta nas povprašale.

»Je pač tako, da Glas seže v vsako vas in naša skrb je, da obiščemo tudi take kraje. Kako pa je s tem, če nas ima bog rad, pa ne vem. – Sicer pa, zakaj pa naj bi bile ravno Mišače pozabljen kraj?«

»Ja zato, ker na Mišačah nimamo gostilne, trgovine, telefona; pa tudi cerkve ne. Upokojenci hodijo v gostilno na Dobravo, mladina pa si išče zabavo v Radovljici, na Bledu in drugje. Vendar pa kaže, da se bo tudi na Mišačah začelo spreminjati. Kmalu bomo dobili novo trafo postajo, krajevna skupnost ureja cesto na Dobravo. Pa tudi druge poti, ki vodijo na Mišače so še kar dobre; najboljša pa je tista, ki vodi s Podvina do Globokega.«

Zdenka in Janja Rožič

Na Mišačah je 18 hiš in okrog 80 prebivalce. S kmetovanje se ljudje tod ne priživljajo. Menda je v vasi samo še en res pravi kmet. Vsi drugi pa so zaposleni v bližnjih podjetjih. Moški v Kropi, Železarni Jesenice, in Iskri Otoče ter Lipnici, ženske pa so skoraj vse zaposlene v Iskri Otoče. Mladi so se torej zaposlili, le starejši so ostali na manjših kmetijah, kjer podelajo kolikor se pač da.

Janja je zaposlena v Golf hotelu na Bledu: »Hodila sem v gimnazijo v Kranj. Nisem je sicer končala, pa tudi zaposlitev sem težko dobila. V Golfu sem sedaj kar zadovoljna. Pravzaprav se ne morem nič pritoževati. Delati je tako ali tako treba povsod.«

Zdenka pa dela v Iskri Otoče: »Naredila sem poklicno fotografsko šolo v Ljubljani in sem nekaj časa upala, da bom dobila službo pri kakšnem časopisu. Vendar mi ni uspelo. Čeprav se rada ukvarjam s fotografijo in sem še lani vodila fotografski krožek v Lipnici, sem se nazadnje odločila za Iskro Otoče. Delam na montaži in sem kar zadovoljna.«

Zdenki in Janji smo se zahvalili za prijazen sprejem in pogovor, potem pa se, čeprav nismo dobili Rožičeve mame, zadovoljni odpeljali proti Kranju. Imeli smo srečo. Saj smo izvedeli o Mišačah skoraj vse tisto, kar smo želeli. Ugotovili smo, da so Mišače sicer res še malce pozabljen kraj, ki pa hitro postaja vse bolj znan. In prav zato smo sklenili: kmalu na svidenje. / A. Žalar

Vir: Glas, 9. 12. 1970

Vodovod na Lancovem

Kmalu konec suše / Prebivalci Lancovega gradijo vodovod – Vrst pred vodnjaki ne bo več – Z Lancovega v Lipnico po vodo / Vojska na Lancovem. Ne nobenih »krvavo« nevarnih življenjskih spopadov ni, čeprav so pretekle dni na Lancovem odmevali streli kot najtežje topovske granate. Tudi tu so se prebivalci lotili gradnje vodovoda, in ker ga hočejo imeti, so morali razstreljevati kamenje in skale, ki so drug ob drugem skoraj na vsem območju, kjer kopljejo jarke za vodovodne cevi.

Izkop na Lancovem je naporen – samo kamenje in skala.

V nekem smislu pa je bila »vojna« kljub temu na Lancovem že več let. Predsednik gradbenega odbora Franc Zupan – tudi njega in ostale prebivalce Lancovega, ki so bili zbrani na udarniškem delu, smo obiskali preteklo nedeljo – nam je povedal naslednje:

»Sanitarna inšpekcija nas je že nekajkrat svarila pred možnostjo obolenja zaradi slabe vode, ki jo imamo. Če bi izbruhnil požar, bi bili sploh nemočni. Za denar, da bi si izgradili vodovod, smo prosili več let, vendar brez uspeha. Za nas ni bilo ničesar, tudi toliko ne, da bi bili vsaj z vodo preskrbljeni.«

Zupan Franc – predsednik gradbenega odbora na Lancovem

V pogovor se je vmešal član vodovodne skupnosti iz Kroke Alojz Dežman: »Letos pa smo prehiteli vse in upam, da smo zaradi vode naredili konec. Naša skupnost je predvidela za ureditev vodovoda ob desnem bregu Save od Podnarta pa do Lancovega za letos 17 milijonov dinarjev. Če bi odlašali, bi zaradi skromnih sredstev verjetno tudi letos izpadli in še za eno leto ostali brez vode.«

Janez Kunčič, ki so ga prebivalci Lancovega izbrali za kandidata na bližnjih volitvah v novo občinsko skupščino, pa je sedaj, ko potekajo gradbena dela nadvse uspešno, z zadovoljstvom rekel: »Kdor prvi melje – najboljše melje. Z deli smo začeli 1. maja letos, čez štirinajst dni pa bomo imeli dograjen glavni vod. Ker smo se prvi lotili dela, bomo prav gotovo dobili tudi potrebni denar.«

24 hiš in 27 moških. Sedaj gradijo na Lancovem vodovod za 24 hiš. To je šele začetek gradnje. – V bližnji prihodnosti bodo morali misliti še na nadaljevanje gradnje še za Spodnje Lancovo, Brda in Vošče. Vendar je že sedanja gradnja zahtevna – izkopati je potrebno samo za glavni vod okoli 2500 metrov jarka. Glavni vod izkopavajo s skupnimi močmi, za priključke pa bodo poskrbeli vsak zase, čeprav so nekateri od glavnega voda oddaljeni tudi do 200 metrov. Pri delu morajo seveda pomagati tudi ženske. Moških je na Lancovem premalo; samo 27 jih je starih nad 16 let in sposobnih za delo. Zato so morali na pomoč poklicati tudi nekatere plačane delavce.

Kramljanje ob vodnjaku. Med našim pogovorom se je zbrala ob edinem vodnjaku na Lancovem kar lepa skupina gospodinj s škafi in svitki. – Čakale so v vrsti na vodo. Med čakanjem sicer ni bilo godrnjanja, morda tudi zaradi tega ne, ker bo zaradi vode

zadeva kmalu urejena, gospodinje so le kramljale in pri tem jih nismo zmotili z našo navzočnostjo. Prijazno so nam pripovedovale o dogodkih, ki so jih doživele na račun vode v svoji dolgoletni preteklosti.

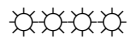
Ena izmed njih, ki si mora pri hoji pomagati s palico, nam je povedala: »Bila je huda zima. – Sama sem bila doma s šestimi otroki. Morala sem pristaviti za kosilo, toda bila sem brez vode. Tudi v vodnjaku je ni bilo, ker je zamrznila. Videla sem, da sosede hodijo po vodo na Lipnico. Kaj pa naj bi naredila? Naj bi pustila majhne otroke same, zato da bi šla po vodo? Najraje bi samo jokala.«

Gneča pred edinim vodnjakom na Lancovem.
Upajmo, da bo v kratkem konec borbe za vodo.

Podobnih bridkih zgodb bi lahko žene z Lancovega pripovedovale dolge ure. Ljudje iz mest bi jim skoraj ne verjeli, čeprav so resnične. Kako hudo je brez vode, si skoraj ni moč zamišljati. – Težave, ki lahko nastanejo, najlepše ilustrirajo žrtve, ki jih bodo vložili prebivalci Lancovega, da bodo prišli do vodovoda. Upajmo, da bodo vodovod res kmalu tudi imeli. / Bogdan Fajon.

Vir: Glas, 15. 5. 1963

Koča na Zgoški

Nova planinska postojanka na Zgoški ravni. Planinsko društvo iz Radovljice bo v nedeljo, 19. junija, odprlo novo planinsko postojanko na Zgoški ravni na Jelovici. Dom bo oskrbovan in je v njem dovolj prostora, okolica doma pa je primerna za piknike.

Dom stoji ob cesti, ki vodi na Martinček in Vodice in je oddaljen od Radovljice 15 kilometrov. Avtomobilisti lahko pridejo tja tudi z Bleda preko Bodešč in Lancovega.

Za peš hojo je lepa pot čez Ledinco, iz Radovljice pa se pride v eni uri in pol. Pot je markirana.

Vir: Glas, 11. 6. 1966

.....

Pripravil Goran Lavrenčak - DAR

Prvič objavljeno: 1. 9. 2016

Dopolnjeno: 15. 10. 2016